№ 224 (1787)
Чацвер , 27 лістапада 2003 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай і рускай мовах
Перыядычнасць —
5 разоў у тыдзень
Выдавец:
УП «Народная воля»

Кошт свабодны.

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб КОЛАС

E-mail: nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Надвор'е

У Мінску сёння ўдзень чакаецца — +6...+8, дождж, уначы — +5...+7, без ападкаў; у Брэсце ўдзень — +8...+10, дождж, уначы — +7...+8, без ападкаў; у Гродне ўдзень — +7...+9, уначы — +7...+9, на працягу сутак — дождж; у Віцебску ўдзень — +5...+7, дождж, уначы — +4...+6, без ападкаў; у Гомелі ўдзень — +5...+7, уначы — +2...+4, на працягу сутак — без ападкаў; у Магілёве ўдзень — +6...+8, уначы — +4...+6, на працягу сутак — без ападкаў.

www.meteo.by

ПУЛЬС

Гуляка ў Кітаі

Афіцыйная дэлегацыя Міністэрства культуры Беларусі на чале з міністрам Леанідам Гулякам прыбыла 25 лістапада ў Кітай. Мэта візіту — абмеркаванне пытанняў беларуска-кітайскага культурнага супрацоўніцтва і ўдзел у адкрыцці Дзён культуры Беларусі, якія пройдуць у гэтай краіне 26 лістапада — 2 снежня.

Ірына САЗАНОВІЧ.

17 мільёнаў долараў ЗША атрымае Міністэрства аховы здароўя

Глабальны фонд па барацьбе са СНІДам, туберкулёзам і малярыяй ухваліў заяўку Беларусі на атрыманне фінансавай дапамогі ў суме 17 мільёнаў долараў ЗША. Пра гэта на прэс-канферэнцыі ў Мінску паведаміў намеснік міністра аховы здароўя Беларусі, галоўны дзяржаўны санітарны ўрач **Валерый КЛЮЧАНОВІЧ.**

Паводле яго слоў, грант для рэалізацыі праграмы па барацьбе з эпідэміяй ВІЧ/СНІД будзе ісці ў Беларусь на працягу пяці гадоў. Атрыманне першага траншa ў суме 6 мільёнаў долараў чакаецца ў будучым годзе. Гэтыя грошы пойдуць на лячэнне ВІЧ/СНІД, развіццё лабараторнай базы, падтрымку грамадскіх арганізацый, на прафілактычную і выдавецкую працу. Мяркуецца, што выдзеленымі сродкамі будзе распараджацца Міністэрства аховы здароўя.

Вольга АСІПЕНКА.

Украінцы падтрымліваюць беларускіх ліцэістаў

Ва Украіне ідзе збор подпісаў у падтрымку навучэнцаў Нацыянальнага гуманітарнага ліцэя імя Якуба Коласа да дэпутатаў Вярхоўнай Рады.

Як паведаміў старшыня вучнёўскага самакіравання ліцэя Франак Вячорка, акцыя пачалася падчас паездкі дэлегацыі ліцэістаў у Кіеў. Яна праходзіла з 21 па 23 лістапада па запрашэнні ўкраінскіх студэнтаў.

За ініцыятыву звярнуць увагу дэпутатаў украінскага парламента на сітуацыю вакол беларускага ліцэя і па магчымасці садзейнічаць вырашэнню яго праблем ужо падпісаліся больш за тысячу чалавек. Сярод іх — кіраўнікі палітычных партый, грамадскіх арганізацый, прадстаўнікі ўкраінскай інтэлігенцыі.

Марат ГАРАВЫ.

Мужная гандлярка

Прадавец сельскай крамы вёскі Гусакі Маларыцкага раёна (Брэсцкая вобласць) Ала Пукета атрымала прэмію Упраўлення ўнутраных спраў Брэсцкага аблвыканкама. 100 тысяч рублёў ёй уручыў начальнік Маларыцкага РАУС Валерый Грачук.

Такім чынам брэсцкая міліцыя адзначыла жанчыну, якая праявіла мужнасць пры ўзброеным нападзе на краму.

29 верасня апоўдні ў магазін зайшлі мужчына і жанчына, узброеныя газавым пісталетам. Яны запатрабавалі выручку і выпіўку, аднак прадавец адмовілася выконваць іх патрабаванні. Тады рукаяткай пісталета прадаўца неаднаразова ўдарылі па галаве. Апрытомнеўшы, жанчына здолела вырваць у злачынцаў сумку, у якую былі складзены грошы з касы і спіртное. Яна таксама запісала нумар аўтамабіля, на якім збеглі рабаўнікі, і адразу ж патэлефанавала ў міліцыю.

Мужчына і жанчына, якія ўчынілі ўзброены напад на сельмаг, былі затрыманы ў той жа дзень у дачным кааператыве непадалёк ад Брэста.

Валянціна КАЗЛОВІЧ.

Больш не будзе займацца разбоем

У Наваполацку ўдалося затрымаць злачынцу, які нападаў на аўтаўладальнікаў.

Ён быў затрыманы пры спробе ўчыніць чарговы, трэці за месяц па вобласці, напад. Злачынцу затрымаў сам вадзіцель легкавой машыны, які аказаўся супрацоўнікам Наваполацкага гараддзела міліцыі.

Пры вобыску ў кватэры бандыта знойдзены і канфіскаваны два самаробных прыстасаванні, прыдатныя для стральбы, 100 грамаў пораху і 20 грамаў какаіну.

Сяргей КОЧАТАЎ.

Злавілі аўтазлодзеяў

Серыю ўгонаў аўтамабіляў раскрылі супрацоўнікі наваполацкай міліцыі. Позна ўначы 20 лістапада затрымалі двух маладых людзей 18 і 19 гадоў, якія спрабавалі скрасці "Аўдзі-100".

Як аказалася, літаральна за паўгадзіны да гэтага яны ўгналі аўтамабіль "Опель Аскона". Пры гэтым юныя кіроўцы не далі рады кіраванню і на дарозе з Наваполацка ў бок ААТ "Нафтан" з'ехалі ў кювет, дзе і кінулі машыну. Між іншым, адзін з двух злодзеяў падазраецца ва ўчыненні яшчэ некалькіх угонаў, учыненых на тэрыторыі горада восенню.

Разам з тым транспартныя сродкі, а таксама іх часткі карыстаюцца ўстойлівым попытам у злачынцаў у Наваполацку. Так, увечары 19 лістапада ў двары дома № 20 па вуліцы Маладзёжнай былі затрыманы два жыхары горада, якія адкрылі капот у машыны "ВАЗ-21011" і забралі акумулятар. Яшчэ два 18-гадовыя хлопцы знялі колы з двух аўтамабіляў "ВАЗ" у мікрараёне Васілеўцы, а затым у двары аднаго з дамоў па вуліцы Блахіна. Там іх і затрымалі супрацоўнікі міліцыі.

Па статыстыцы, прыкладна 95 працэнтаў скрадзеных аўтамабіляў не былі абсталяваны ахоўнай сігналізацыяй.

Андрэй АЛЯКСАНДРАЎ.

ГЛЫБІНКА

Супраць лома няма прыёму?

Апошнім часам злодзеі на Случчыне асвоілі майстэрства ўзлому цагляных сцен з дапамогай звычайнага лома. Такім чынам невядомыя налётчыкі пранiклі ў магазін у вёсцы Бокшыцы, вынеслі адтуль спіртных напояў і розных прадуктаў аж на 2 мільёны 100 тысяч рублёў.

Праз зробленую ломам дзірку ў сцяне памяшкання на цукрова-рафінадным камбінаце невядомы налётчык вынес лічыльнік халоднай вады коштам 1 мільён 11 тысяч рублёў. "Ламавікі" дагэтуль так і не знойдзены.

«Усяго» за 1000 долараў...

Напярэдадні чарговай гадавіны Кастрычніцкай рэвалюцыі да адзінокай пенсіянеркі Т. у вёсцы Амговічы Слуцкага раёна завітала жанчына, якая з парога прапанавала "зняць насланнё" з гаспадыні, пазбавіць яе ад усялякіх хваробаў і напасцяў.

Калі госця пакінула хату, гаспадыня зазірнула ў сваю сумку і не знайшла там 1000 прыхаваных долараў. Яны апынуліся ў руках спрытнай махляркі. Словам, "вылечылася" даверлівая вяскоўка за кругленькую суму.

Не хадзіць жа нямытым

Паводле інфармацыі, якая была агучана на пасяджэнні Слуцкага райвыканкама, з 79 грамадскіх лазняў на тэрыторыі трыццаці калгасаў працуе толькі 26. Астатнія патрабуюць грунтоўнага рамонту, на які, як правіла, грошай не знаходзіцца, або спісаны з-за поўнага развалу ці "гуляюць" з-за адсутнасці паліва.

У Кіраўскім сельсавеце (17 вёсак) з дзесяці лазняў працуе толькі адна. Ніводная з трох не дзейнічае на тэрыторыі Бокшыцкага і Знаменскага сельсаветаў, дзе больш за 20 паселішчаў. Сёй-той з вяскоўцаў махнуў рукой на гэтае бязладдзе і стаў майстраваць уласныя лазні. Такіх у раёне ўжо 546! Дорага, праўда, але што рабіць? Не хадзіць жа нямытым.

Мікола КУТНЯВЕЦКІ.

г. Слуцк.

ФАКТ І КАМЕНТАРЫЙ

Параза

Чаму ў акцыі, абвешчанай незарэгістраванай арганізацыяй «Малады фронт», прыняло ўдзел так мала людзей

Незарэгістраваная арганізацыя "Малады фронт" правяла акцыю "Мы супраць будучага рэферэндуму". На сталічнай плошчы Якуба Коласа сабралася некалькі дзесяткаў чалавек. На выхадзе з плошчы на праспект Скарыны шэсце спынілі супрацоўнікі АМАПа. 17 актывістаў былі затрыманы.

Атрымаўшы такую інфармацыю агенцтва БелаПАН, мы пачалі рыхтаваць яе да друку. Але задумаліся: а што ж, уласна кажучы, адбылося? Ды нічога значнага. Ну, выйшла на плошчу групка маладых людзей... Ну і што? Такое паведамленне можа зацікавіць хіба што саміх удзельнікаў акцыі.

Мы не сталі друкаваць гэту дробную інфармацыю. А вось паразважаць, відаць, варта. Бо ў ёй, нібы ў кроплі вады, адлюстравана слабасць і нашай апазіцыі, і нашай улады.

Тэма ж акцыі надзвычай важная. У грамадстве спее незадаволенасць намерамі ўлады правесці рэферэндум па змене Канстытуцыі, што можа дазволіць Лукашэнку балатавацца на чарговы тэрмін прэзідэнцтва. Агульнавядома, што ў цывілізаваных краінах больш як два тэрміны найвышэйшую пасаду нікому не дазволена займаць. А ў нас жа збіраюцца працягваць паўнамоцтвы Аляксандра Рыгоравіча аж да 17 гадоў. І гэта ў той час, калі нацыя літаральна вымірае. Было больш за дзесяць мільёнаў чалавек, цяпер — значна менш. Для вялікай часткі насельніцтва жыццё пагаршаецца з кожным днём. Співаецца не толькі вёска, дэградуюць райцэнтры, буйныя гарады.

Сапраўды, як тут не біць у званы! Пра які трэці тэрмін прэзідэнцтва А.Лукашэнкі можна весці гаворку! Усім зразумела — сённяшняя ўлада даўным-даўно абанкруцілася.

Здавалася б, уся краіна павінна была падтрымаць ініцыятыву "Маладога фронту". Тым больш што гарадскія ўлады далі дабро на акцыю, змяніўшы толькі месца яе правядзення: шэсце — па вуліцы Кульман, мітынг — на плошчы Бангалор.

Дык чаму ж такой малакольскай аказалася акцыя "Мы супраць будучага рэферэндуму"? Відаць, таму, што кожны — толькі за сябе. Кожны "генсек" невялікай групкі надзімае шчокі і лічыць сябе ледзь не лідэрам нацыі. Але пры гэтым не ў стане асэнсаваць і зразумець простую ісціну: кожны з іх сам па сабе — нішто, ці, як пісаў вядомы савецкі паэт, "единица — ноль, единица — вздор". Сіла любой апазіцыі — у адзінстве. У нас ужо прыкладна дзесяць гадоў вядуцца размовы аб адзінстве дзеянняў, а іх як не было, так і няма. Балбатня замяняе справы.

Нічога не даб'ешся, калі на аднаго пратэстуючага — два міліцыянты.

Фота ByMedia.net

Вось яна, асноўная слабасць беларускай апазіцыі — у адсутнасці лідэраў, якія б разумелі простыя ісціны. У Грузіі яны знайшліся і выступілі адзіным фронтам. А да гэтага добры ўрок быў дадзены ў былой ГДР, у Польшчы, Чэхіі, Балгарыі, Югаславіі, Румыніі... Відаць, ён да нас яшчэ не дайшоў.

Цяжка зразумець і ўлады, якія паслалі АМАП, каб ён размахваў дубінкамі. Няўжо некалькі дзесяткаў юнакоў і дзяўчат, якія сабраліся на мітынг, няхай сабе і ў недазволеным месцы, уяўлялі нейкую небяспеку для грамадскага ладу? Чаго спужаліся? А спужаліся, відаць, не на жарт, калі паслалі АМАП. Што ж гэта за ўлада, якая так моцна баіцца ўсяго, нават невялічкай групкі моладзі? Напэўна, мае рацыю актывіст Павел Севярынец, які ў каментарыі БелаПАН заявіў, што ўлада "баіцца ўсялякіх, нават нязначных праяў супраціўлення".

Канешне, затрыманнямі ўлада імкнецца запужаць моладзь, дабіцца таго, каб юнакі і дзяўчаты не выходзілі на падобныя акцыі. І ёй гэта ўдаецца. Так што партыі і рухі, якія праігнаравалі выступленне моладзі, найперш нашкодзілі сабе, бо на іхнія акцыі таксама прыйдзе няшмат людзей. Многія падумаюць: няма сэнсу падстаўляцца пад дубінкі, пачакаем, калі на вуліцы выйдзе ўвесь народ...

Разважаючы аб паразах апазіцыі, прыходзіш да высновы — перамог не будзе да таго часу, пакуль лідэры так званай апазіцыі не зразумеюць, што такімі непадрыхтаванымі акцыямі, калі на мерапрыемства выходзіць толькі 30—40 чалавек (няхай сабе і тысяча), яны льюць ваду на мельніцу рэжыму. Вечарам штатныя прапагандысты вылазяць на экраны тэлевізараў і з'едліва даносяць да шырокіх мас, маўляў, глядзіце, зноў кучка "отморозков" выйшла на плошчу. Людзей прывучаюць да думкі, што не трэба ўдзельнічаць у нейкай там акцыі, якую "не падтрымлівае народ".

У той жа час ва ўсім свеце лічыцца, што мітынгі, шэсці — гэта актыўнейшыя формы пратэсту. Але мэта дасягаецца тады, калі ўдзел у іх прымаюць не дзесяткі чалавек, а тысячы, дзесяткі і сотні тысяч. Для гэтага трэба добра рыхтавацца, аб'ядноўваць сілы. І тут ёсць над чым задумацца лідэрам беларускіх партый, грамадскіх рухаў.

Што і казаць, нашы ўлады сваімі дзеяннямі (як эканамічнымі, так і палітычнымі) пашыраюць кола незадаволеных. Але тыя, хто прэтэндуе на лідэрства ў апазіцыі, не ўмеюць скарыстаць сітуацыю. Горкім урокам можа быць акцыя, абвешчаная "Маладым фронтам".

Сяргей ІВАНОЎ.

БЕДА!

Элеонора Езерская — в реанимации

Вчера в 3-й клинической больнице Минска бывшей телеведущей сделали операцию.

Накануне Элеонора почувствовала себя плохо. Она вызвала "скорую". В больнице ей поставили диагноз — прободная язва. Без операции обойтись было невозможно.

Операция длилась около трех часов. На время подписания номера газеты в печать Элеонора Езерская находилась в реанимации.

По словам заведующего хирургическим отделением 3-й клиники, кандидата медицинских наук **Николая Сивца**, случай был довольно тяжелый, болезнь протекала необычно.

Николай Федорович говорит, что причин возникновения прободной язвы много. И одна из них — **сильнейший стресс.**

В последние дни Элеонора Езерская очень сильно переживала из-за судебного иска руководителя Национальной государственной телерадиокомпании **Егора Рыбакова.** Два года назад в "Народной воле" она высказала критику в адрес Рыбакова. В сентябре этого года, т.е. через два года, Рыбаков потребовал с Езерской за "моральный ущерб" около десяти тысяч долларов. Такую же сумму выставил он и мне, а с "Народной воли" потребовал почти сто тысяч долларов.

Две недели назад Минский городской суд постановил, что Езерская должна выплатить в пользу Рыбакова три миллиона рублей. Таких денег у экс-ведущей, понятно, нет. Она сейчас нигде не работает и живет на нищенскую пенсию.

Марина КОКТЫШ.

Лепей не будзе

61 працэнт кіраўнікоў прамысловых прадпрыемстваў Беларусі лічаць, што ў бліжэйшыя два-тры месяцы эканамічнае становішча іх прадпрыемстваў не зменіцца. Пра гэта яны паведамілі вучоным Навукова-даследчага эканамічнага інстытута Міністэрства эканомікі падчас экспертнага апытання, праведзенага ў кастрычніку 2003 года.

У ліку асноўных прычын, якія стрымліваюць вытворчасць, апытаныя назвалі недахоп абаротных сродкаў (68 працэнтаў), падатковую палітыку дзяржавы (55 працэнтаў), высокія цэны на сыравіну і матэрыялы (51 працэнт), нізкі плацежаздольны попыт (50 працэнтаў), а таксама неплацяжы спажыўцоў (46 працэнтаў). Кожны пяты рэспандэнт (29 працэнтаў) у якасці стрымліваючых вытворчасць прычын назваў недахоп абсталявання, 16 працэнтаў — умовы крэдытавання, 8 працэнтаў — недахоп кваліфікаваных кадраў.

Леанід ІГНАЦЬЕЎ.

Даеш пластыкавыя карткі!

У трэцім квартале беларускімі банкамі эмітавана каля 170 тысяч пластыкавых картак. З улікам гэтага агульная колькасць банкаўскіх пластыкавых картак, што знаходзяцца ў абарачэнні ў краіне, перавысіла 900 тысяч. Такія звесткі паведаміў прэс-сакратар Нацыянальнага банка **Міхаіл ЖУРАВОВІЧ.**

Як паведаміў прэс-сакратар Нацбанка, цяпер з выкарыстаннем банкаўскіх пластыкавых картак у Беларусі магчыма ажыццяўленне аперацый у 1.723 прадпрыемствах гандлю і сервісу, у 437 банкаматах, у тым ліку 99 банкаматаў прымаюць банкаўскія пластыкавыя карткі розных сістэм разлікаў.

Аляксей АРЭШКА.

ЗАПРАШЭННЕ

На 100-годдзе Наталлі Арсенневай!

Згуртаванне беларусаў свету "Бацькаўшчына" і Саюз беларускіх пісьменнікаў запрашаюць усіх жадаючых на вечарыну, прысвечаную 100-гадоваму юбілею славутай беларускай паэткі Наталлі Арсенневай.

На вечарыне выступяць вядомыя беларускія паэты, пісьменнікі і даследчыкі: Ніл Гілевіч, Генадзь Бураўкін, Лідзія Савік, Вольга Іпатава, Сяргей Панізьнік. Свае вершы пра Наталлю Арсенневу прачытае Валянціна Аксак. З песнямі на вершы Наталлі Арсенневай выступіць бард Аляксей Галіч, а вершы прагучаць у выкананні навучэнцаў Тэатральнай студыі Нацыянальнага гуманітарнага ліцэя імя Я.Коласа.

Вечарына адбудзецца 27 лістапада (чацвер) а 18-й гадзіне ў бібліятэцы Дома літаратара (вул. Фрунзе, 5). Уваход вольны.

В ЗЕРКАЛЕ МИРОВОЙ ПРЕССЫ

Даже «хитрый лис» потерпел фиаско

Главная тема европейской прессы — ситуация в Грузии после отставки ее президента Эдуарда Шеварднадзе.

Французская **"ЛИБЕРАСЬОН"** замечает: *"Шеварднадзе зашел настолько далеко, насколько возможно в присвоении власти".* Издание приветствует успех демократии, но предостерегает, что его не следует переоценивать, так как будущее страны весьма неопределенно. *"Корабль, которым капитан Шеварднадзе хотел управлять, идет ко дну",* — продолжает "Либерасьон", имея в виду подорванную экономику и тотальную коррупцию в Грузии. Газета с иронией пишет о ключевой роли, которую сыграл "бывший старший брат" в переговорах об отставке Шеварднадзе. *"Посеяв разногласия и сделав все, чтобы Грузия стала неуправляемой, Кремль проявил великодушие, чтобы стабилизировать ситуацию в конце игры",* — считает французское издание. Никто не забудет "жестокость" стремления России контролировать проходящие через Грузию нефтепроводы и укрепиться в роли феодала в кавказском регионе, заключает "Либерасьон".

Германская **"БЕРЛИНЕР ЦАЙТУНГ"** считает, что события в Грузии являются запоздалым ответом радикальным изменениям. Издание напоминает, что подтасовка на выборах также вызвала взрыв народного негодования в бывшей Восточной Германии, Литве и Сербии.

Власть Шеварднадзе в Грузии оказалась настолько подмыта со всех сторон, что почти сбылось пророчество одного революционера относительно другой власти: *"Стена — да гнилая. Ткни — и развалится",* — пишет **"МОСКОВСКИЙ КОМСОМОЛЕЦ"**. Ткнули — и развалилась. Но это не значит, что самопровозглашенная власть окажется прочнее. Впрочем, в отношениях с проблемными территориями многое будет зависеть от позиции России, считает газета. А она в лице главы своего внешнеполитического ведомства Игоря Иванова проявила вдруг мудрость и гибкость, которой от нее уже никто и не ждал. Чего стоило появление Иванова ночью на митинге оппозиции перед парламентом! Ведь это по сути означало, что руководство России признает протест людей против фальсификации выборов и других преступлений властей обоснованным и справедливым, пишет газета.

Комментируя интенсивное посредничество министра иностранных дел России Игоря Иванова между президентом Шеварднадзе и оппозицией, немецкая газета **"НОЙЕ ОСНАБРЮКЕР ЦАЙТУНГ"** пытается по горячим следам событий в Тбилиси определить место Грузии в региональной расстановке политических сил.

"Хитрый лис" потерпел фиаско, — пишет газета, — *президенту Грузии Эдуарду Шеварднадзе не осталось иного выхода, кроме как отдать власть. В этой кавказской стране завершился одиннадцатилетний период, отличительными чертами которого были коррупция, преступность, бедность и безнадежность. Шеварднадзе так и не смог ничего противопоставить постепенному разрушению некогда процветавшей советской республики. Его семья и доверенные лица обогащались, а необходимых реформ в стране не проводили.*

Кремль молниеносно воспользовался исторической возможностью поддержать своих бывших братьев по СССР на Кавказе. Министр иностранных дел Игорь Иванов предложил себя в качестве посредника, конечно, не из ностальгических, а из экономических соображений. Геостратегически Грузия играет ключевую роль буферного государства между Россией и Ближним Востоком, а также транзитной страны при транспортировке каспийской нефти".

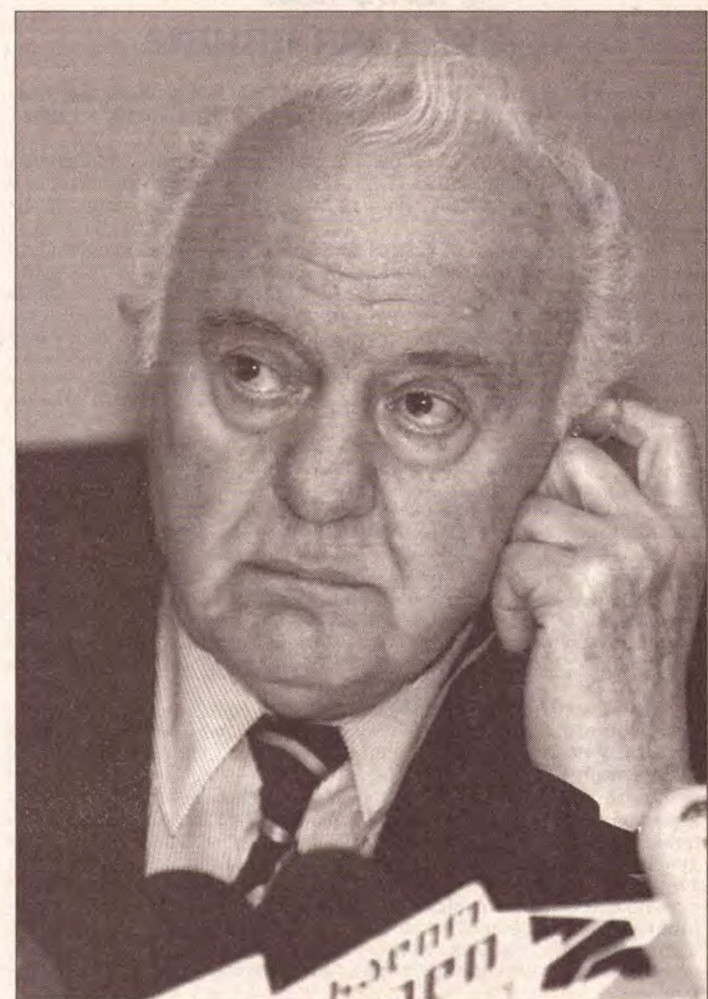
Аналитики отмечают, что Аджария, Южная Осетия и Абхазия заняли негативную позицию к переменам в Тбилиси. Не является ли это следствием визита российского министра Иванова в Тбилиси и Батуми в те бурные дни? Ясно, что Россия попытается через эти регионы оказывать давление на новое руководство Грузии с целью загнать их в СНГ. В связи с этим британская газета **"ФАЙНЭНШЛ ТАЙМС"** пишет:

"Наследникам Шеварднадзе предстоит нелегкая работа, чтобы предотвратить окончательный развал Грузии. Россия и США — основные внешние силы на Кавказе — должны помочь им. Для Москвы и для Вашингтона Грузия представляет существенный интерес как транзитная страна для транспортировки каспийской нефти.

Саакашвили и его коллеги поступили правильно, назначив новые выборы уже на ближайший срок и обратившись за поддержкой к преемникам Шеварднадзе. Грузия нуждается в правительстве, избранном демократически, на самой широкой основе и как можно быстрее. Только такое правительство будет обладать необходимым авторитетом вести переговоры с мятежными провинциями или могущественными криминальными кланами. В Москве многие склонны рассматривать Саакашвили в качестве марионетки США, но кремлевским лидерам не следует поддаваться соблазну и пытаться укрепить свое влияние в Грузии за счет ослабления позиций Саакашвили. В последние десять лет Россия проводила политику по принципу "разделяй и властвуй", подстрекая сепаратистов и удерживая свои военные базы в Грузии. Однако нестабильное положение привело к тому, что на территории Грузии окопались террористы. К вящему недовольству Москвы, Панкисское ущелье превратилось в убежище для чеченских боевиков.

Путину следовало бы признать, что России нет никакой пользы от такой политики, и уменьшить давление на Тбилиси. В свою очередь, преемникам Шеварднадзе следует принять к сведению, что наилучшей политикой для их небольшой страны, граничащей с сильным соседом, является мягкий, сдержанный курс.

Вашингтону также следует действовать осмотрительно и не подогревать страхи Москвы относительно роли Саакашвили. США и Россия в равной степени заинтересованы в мире и стабильности на Кавказе. Обеим державам следует взять курс на сотрудничество и не допустить еще одного деструктивного раунда борьбы за влияние в регионе".

Несмотря на уничижительную критику методов правления, отказа Шеварднадзе от демократических ценностей и его полной неспособности решить проблемы страны, близкая к социал-демократам нидерландская газета **"ФОЛКСКРАНТ"** призывает по достоинству оценить то обстоятельство, что бывший президент Грузии ушел в отставку, не пытаясь силой воспротивиться свержению.

Швейцарская **"ТАГЕС АНЦАЙГЕР"** считает, что уход Шеварднадзе не изменит "фундаментальную стратегическую слабость" Грузии, к которой проявляют интерес Россия и Запад. *"Борьба за преобладание на Кавказе продолжится, несмотря на смену политической ситуации в Тбилиси",* — пишет издание.

Алесь ДРАБЧУК.
Фото ByMedia.net

САЛІДАРНАСЦЬ

Міжнародная камісія будзе расследаваць факты парушэння правоў прафсаюзаў

"Дэкларацыя правоў чалавека ў Беларусі ўсё больш нагадвае Чырвоную кнігу". Аб гэтым гаворыцца ў рэзалюцыі, прынятай у Мінску на Міжнароднай канферэнцыі "Правы прафсаюзаў і фундаментальныя правы чалавека".

Акрамя актывістаў беларускіх дэмакратычных прафсаюзаў, удзельнікамі канферэнцыі сталі 170 чалавек. Сярод іх былі прадстаўнікі Міжнароднай арганізацыі працы (МАП), Міжнароднай канфедэрацыі свабодных прафсаюзаў (МКСП), Міжнароднай федэрацыі металістаў, Еўрапейскай канфедэрацыі прафсаюзаў, АБСЕ, Савета Еўропы, Фонду імя Ф.Эберта, нацыянальных прафцэнтраў Бельгіі, Брытаніі, Германіі, Польшчы, Расіі, Украіны, Швецыі, Японіі.

У рэзалюцыі зазначаецца, што "спіс толькі зарэгістраваных у МАП фактаў парушэння прафсаюзных правоў перавалiў за сотню", прычым "у апошнія два месяцы ўлады Беларусі перайшлі да больш жорсткіх метадаў ушчамлення свабоднага прафсаюзнага руху". У якасці прыкладу ў дакуменце прыводзяцца факты адміністрацыйных арыштаў лідэраў Беларускага кангрэсу дэмакратычных прафсаюзаў Аляксандра Ярашука і Беларускага прафсаюза работнікаў аўтамабільнага і сельскагаспадарчага машынабудавання Аляксандра Бухвостава, а таксама адмаўленне ўлад зарэгістраваць праект тэхнічнай дапамогі МАП у Беларусі.

Удзельнікі канферэнцыі запатрабавалі ад беларускага ўрада выканання міжнародных прафсаюзных правоў. Канферэнцыя таксама вітала рашэнне Адміністрацыйнага савета МАП аб накіраванні ў Беларусь камісіі па расследаванні фактаў парушэння правоў прафсаюзаў.

Нагадаем, што рашэнне аб стварэнні такой камісіі было прынята 19 лістапада ў Жэневе на пасяджэнні Адміністрацыйнага савета МАП па ініцыятыве МКСП. Апрача таго, кіраўніцтва МАП заявіла аб сваім намеры садзейнічаць таму, каб і Еўрапейскі Саюз пачаў расследаванне па Беларусі. Гэта можа прывесці да адмены гандлёвых прэферэнцый, якія Беларусь мае ў рамках Генеральнай сістэмы прэферэнцый.

Ірына ЛЕЎШЫНА.

КАМАНДЗІРОЎКА

Правінцыя

(Заканчэнне. Пачатак у №№222, 223)

Заходжу ў вясковую хату: на кухні мычыць карова, у суседнім пакоі спяць людзі. Апранутыя, як бамжы. Паўсюль гразь і смурод.

У жаху выскокваю на вуліцу: якое зараз стагоддзе? XIX? XVIII? Іду ў суседнюю хату. Там не лепш. Каровы на кухні няма, але складваецца ўражанне, што знаходжуся ў хляве. На акенных рамах, здаецца, замест шкла, як тысячу гадоў таму, — нешта цьмянае, падобнае на мачавы пухір жывёліны. Падыходжу бліжэй. Не, памыліўся, усё ж такі — шкло. Але не мыта яго, напэўна, з часоў Кулікоўскай бітвы.

У цэнтры пакоя сядзіць малады чалавек на моцным падпітку. Убачыўшы незнаёмых людзей, ён адразу стаў прасіць даць яму выпіць...

Зарплата як спосаб зняважыць селяніна

Самыя малыя зарплаты зараз у вёсцы — у простых калгаснікаў. На адной з ферм, якая, здаецца, прымала гразевую ванну, я сустрэў двух маладых хлопцаў — Генадзя і Сашу.

— Колькі атрымалі за апошні месяц?

— Восем тысяч, — ці то жартам, ці то ўсур'ёз адказвае Генадзь.

— Вы не жартуеце?

— Не. Я механізатар, але быў вымушаны пайсці працаваць у брыгаду, каб хоць нейкую капейку атрымаць.

Механізатарам у калгасе зарплату налічваюць па вельмі мудрагелістай схеме. Пасля разліку, як сцвярджае Генадзь, часта атрымліваецца, што не калгас павінен механізатару зарплату, а механізатар — калгасу за салярку. Прыйшоў атрымліваць зарплату, а ў ведамасці — 32 тысячы запазычанасці.

Працуюць Генадзь і Саша на ферме, дзе ніякай механізацыі няма. Спецвопратка свая, вілы, лапаты — усё з уласнага падворка. Калгас нічога не выдае. Перад працаўладкаваннем хлопцы за два тыдні сабралі трактар з запчастак. За гэта ім старшыня калгаса Яфім Бурко нічога не заплаціў.

— Штосьці я не бачу вады ў пайлах...

— Гэта таму, што водаправод не працуе. Жывёла можа два-тры дні трымацца і без вады.

Крыху пазней іншыя жыхары гэтай вёскі расказалі мне і іншую праўду — калі з'яўляецца камбікорм, жывёлаводы яго раскрадаюць і затым абменьваюць на гарэлку...

Дарэчы, у Церахоўцы, акрамя Генадзя і Сашы, працуюць яшчэ тры маладыя чалавекі. Дзяўчат у вёсцы — столькі ж. Усе — у "дэкрэце", чакаюць альбо дзіцяці, альбо дапамогі. Нарадзіць дзіця і атрымаць фінансавую дапамогу сёння ў вёсцы — амаль адзіная магчымасць мець хоць нейкія грошы. Таму што тыя "крохі", якія налічваюць за працу, выдаюць часцей за ўсё не жывымі грашыма, а талонамі, якія можна атаварыць выключна ў мясцовай краме.

«Ваенны»

Валерый Іванькоў — выключэнне з агульнага правіла. У яго ладная, утульная хата. Сустракае госця з Мінска з задавальненнем, адразу ж накрывае стол. Валерый — былы афіцэр, нейкі час працаваў ваенруком у школе. Там яго і празвалі Ваенны. Мянушка прыляпілася, і цяпер шмат хто з мясцовых жыхароў так яго і называе. Пасля таго як у школе пачалі плаціць "сапраўдныя капейкі", Валерый пайшоў у прыватны бізнес. Бізнес — гэта натуральнае асяроддзе пражывання Валерыя Іванькова, таму што ён — той самы чалавек-рухавік, які без актыўнай штодзённай працы існаваць не можа.

А ўсё апошні час бізнес амаль застопарыўся, і Валерый зараз зарабляе тым, што разам з сябрамі ездзіць у Карэлію, дзе гандлюе рэчамі, набытымі ў Маскве. Рабіць гэта яму прыходзіцца яшчэ і таму, што трэба плаціць за вучобу сына-студэнта, які вучыцца ў Магілёве. А гэта, як кажуць, зусім не капейкі — 600 долараў у год.

— А чаму ў Беларусі не працуеш, Валерый?

— Тут няма чаго рабіць. Чым я толькі не займаўся, — б'ешся, як рыба аб лёд, а потым заплаціш падаткі, арэндную плату, і ў кішэні нічога не застаецца. Галоўная праблема ў тым, што купляюць зараз усё мала. Людзі сталі жабракамі. Мая жонка, напрыклад, гандлюе на рынку адзеннем. У асноўным два-тры дні ў месяц нешта набываюць — у дні зарплаты. У астатнія дні — пустэча.

— А чым раней займаўся?

— Лепш адказаць, чым я не займаўся. Раней я сам лавіў рыбу, вэндзіў яе, прадаваў. Але гандляваць прадуктамі харчавання — нядзячная справа: набываюць мала, а тавар хутка псуецца. Пчалаводствам займаўся, мёд прадаваў...

— А як у Карэліі?

— Там зусім іншая атмасфера. У нас, у Беларусі, толькі за арэнду месца пад гандлёвую палатку трэба заплаціць амаль 100 долараў за месяц, а ў Карэліі за кафэ — 40. У Карэліі ніхто да гандляроў не чапляецца — ні падатковыя інспектары, ні кантралёры. Я як гандляр адчуваю сябе абароненым расійскай дзяржавай.

— А які тавар ідзе ў Карэліі?

— У асноўным кітайскі. Беларускі тавар добры, але ў апошні час стаў вельмі дарагі.

Пасля размовы я паехаў разам з Валерыем да яго старых вулляў, якія ён схаваў у лесе, — трэба было іх уцяпліць перад маразамі. З прычэпа-вагончыка, на якім стаялі вуллі, хтосьці скраў кола.

Забруджаная вёска

Многія вёскі ў Слаўгарадскім раёне забруджаны радыяцыяй. Пасля чарнобыльскай аварыі шмат смертаносных хмараў "расстрэльвалі" менавіта над Магілёўскай вобласцю. І да гэтай пары ў некаторых лясах, як сцвярджае мясцовы люд, захоўваецца смяротны ўзровень радыяцыі. Гэта ж пацвердзіў нядаўні візіт "даследчыкаў з Мінска".

Вёска Шэламы раней таксама мела статус забруджанай, але потым высветлілася, што жыць у ёй можна. У Кулікоўцы радыяцыя жахлівая, там ніхто не жыве. Рабінаўка таксама раней лічылася забруджанай, але потым прыйшла пастанова "зверху", што ўсё добра. І на палях побач з вёскай зноў пачалі сеяць.

Каля вёскі Кульшычы паўсюль вісяць таблічкі, якія нагадваюць пра высокую забруджанасць, нядаўна нават пачалі манціраваць спецыяльны кантрольна-прапускны пункт ДАІ. Але, нягледзячы на забруджанасць у 18 кюры, у Кульшычах суседні калгас імя 17-га партз'езда актыўна сее і ўбірае збожжа, а людзям у апошні час гавораць, што ў вёсцы жыць можна.

На думку нешматлікіх мясцовых жыхароў, спецыялісты ведаюць рэальную сітуацыю з забруджанасцю, але "чамусьці маўчаць". Раней у тых жа Кульшычах, цэнтры сельскага Савета, жыло больш за 300 сем'яў, зараз засталіся дзве. У вёсцы поўная разруха: здаецца, што нядаўна ішлі баявыя дзеянні. Вясковы клуб недабудаваны, разбураны практычна ўсе будынкі. Навокал паўсюль валяюцца слупы. Кажуць, што трактарысты падганялі да слупа трактар, валілі яго, а дрот кралі. Адразу пасля аварыі ў вёсцы пабудавалі каля дзесяці катэджаў. Потым усё расцягнулі, нягледзячы на тое, што іх ахоўваў слаўгарадскі АМАП.

Я наведаў сям'ю 66-гадовага лесніка Яўгена Паўлючкова — адну з дзвюх сем'яў, якія засталіся жыць у Кульшычах. Жыве Яўген Фаміч разам з жонкай Вольгай Пятроўнай і дачкой Раісай. Пасля аварыі ўлады запрасілі яго разам з сям'ёй у вёску, далі хату. Нядаўна ляснік захварэў на сэрца, яму далі II групу інваліднасці. Харчуецца сям'я Паўлючковых з уласнай гаспадаркі, збіраюць у лесе ягады і грыбы. Адным словам, жывуць, як пры першабытнаабшчынным ладзе. Хіба толькі на паляванне не ходзяць.

Нядаўна Яўген Фаміч напісаў заяву ў Слаўгарадскі гарвыканкам наконт кватэры ў горадзе. Але старшыня гарвыканкама яму адмовіў. "Пасля аварыі ўсё гарэла, — скардзіцца ляснік, — і я ім быў патрэбны. А цяпер, калі прызналі, што забруджанасці ніякай нібы і няма, я ім стаў непатрэбны".

Нясмачны хлеб

Хлеб у вёскі Слаўгарадскага раёна завозяць ажно з Магілёва, таму што свой, слаўгарадскі, вяскоўцы не надта любяць — ён зусім не смачны, кіслы. Кажуць, што на мясцовы хлебазавод завозяць няякасную муку. Гады дватры таму завозілі больш смачны хлеб з суседняй Расіі, але потым чыноўнікі гэты бізнес забаранілі.

Некаторыя сцвярджаюць, што слаўгарадскі хлеб пякуць толькі для таго, каб было чым карміць свіней. Калі так, то з пагалоўем свіней у Слаўгарадскім раёне ўсё будзе ў парадку...

Алесь СІЛІЧ.
Фота аўтара.

Магілёўская вобласць.

На здымках: *вясковая моладзь працуе за капейкі; радыяцыйная небяспека: жыць нельга, затое сеяць можна! сям'я Паўлючковых жыве ў забруджанай вёсцы.*

ДЫСКУСІЯ

Вакол пенсій...

18 кастрычніка "Народная воля" надрукавала ліст нашага чытача Уладзіміра Акупенкі "Почему у военных пенсия выше, чем у гражданских лиц?". Аўтар выказаў свой погляд на сістэму пенсійнага забеспячэння ў нашай краіне. У прыватнасці, ён паставіў пытанне: чаму існуе такая вялікая розніца ў пенсіях ваенных і грамадзянскіх асобаў?

Ліст Уладзіміра Акупенкі паказаўся нам цікавым. Мы прапанавалі чытачам "Народнай волі", а таксама спецыялістам Міністэрства працы і сацыяльнай абароны, Міністэрства абароны ўключыцца ў дыскусію: можа, і праўда надышоў час перагледзець некаторыя пункты сістэмы пенсійнага забеспячэння, якая была прынята ў нашай краіне яшчэ ў савецкія часы?

Аднак чыноўнікі пакінулі без увагі нашу прапанову. Ад чытачоў, наадварот, мы атрымалі шмат пісьмаў. Найбольш цікавыя публікуем.

Все мы одинаково нищие

Читатели газеты "Народная воля" обсуждают пенсии военнослужащих, и акцент делается на то, что их пенсии высокие, а у гражданских лиц незаслуженно низкие.

Я не военнослужащий. Я бывший офицер милиции, проработал в уголовном розыске около 30 лет. Но пенсии наши приравняли к пенсиям военнослужащих, так как они регулируются одним и тем же нормативным актом.

Работа в милиции была не из легких: почти без выходных и праздников, с работы приходишь в 2—3 часа ночи, а если чуть раньше, звонок: на выезд, в районе 2—3 трупа и т.д. Только за время моей службы в Минске я могу назвать десятки своих товарищей, погибших от рук бандитов. В микрорайоне "Красный Бор" есть улица имени Скрыпникова. Оперуполномоченный уголовного розыска мой товарищ Леонид Антонович Скрыпников в 1963 году в расцвете лет отдал свою жизнь при защите жизни простого гражданина. И это в мирное время.

Но не это главное, о чем я хотел написать. Не я и не военные виновны в вашей нищете. Мы тоже не жируем. Например, я был уволен из органов милиции по болезни. 220—260 тысяч не позволяют жить нам в роскоши. Теперь я инвалид 2-й группы. Только на медикаменты мне приходится тратить чуть ли не треть пенсии.

Конечно, врачи, учителя, рабочие, честно отработавшие всю свою жизнь, имеют полное право на достойную пенсию. Безусловно, ваша пенсия действительно нищенская, ибо 138 тысяч не могут обеспечить вам даже минимум: нормальное питание, коммунальные и другие бытовые услуги, необходимое медицинское обслуживание. О посещении театров, путешествиях за границей и речи быть не может.

И так живет абсолютное большинство граждан страны. За исключением малого процента предпринимателей и вертикальщиков (кстати, у последних есть зарплата в полтора, два и три миллиона наших "зайцев").

А кто виноват в вашей нищете? Представители оппозиции утверждают, что экономика нашей страны падает, большинство предприятий убыточны, особенно хозяйства, производящие сельхозпродукцию. Правящие представители утверждают противоположное. А кто прав? Я считаю, что судить надо по конечному результату, то есть по факту: повышается уровень жизни основной массы населения или нет? Особенно тогда, когда в стране ведется строительство дорогостоящих ледовых дворцов и других подобных сооружений, покупаются сотни дорогостоящих "Мерседесов" для вертикальщиков.

Леонид ЗОЗУЛЯ.

Минск.

От подъема до отбоя

Все познается в сравнении. Для оценки величины пенсии надо сравнить труд и условия жизни представителей разных профессий.

Офицер обязан обучать и воспитывать специалиста и защитника родины. У военнослужащего не нормирован рабочий день. Рабочий день офицера начинается в 6—7 часов утра, периодически ему приходится бывать на отбое, то есть уходить со службы в 22—23 часа.

В выходные и праздничные дни из офицера делают "затейника", то есть он обязан организовать праздничные мероприятия и досуг солдат. Одновременно следить за тем, чтобы кто-то не ушел в самоволку, не напился, не подрался и т.п. Ведь за все нарушения воинской дисциплины — спрос с офицера.

Офицер — это дежурный по части, это знаток уставов, приказов, наставлений, инструкций и очень сложной боевой техники. Большинство офицеров прошли службу в отдаленных точках СССР. Это постоянная жизнь на колесах без своего постоянного "гнезда". Многие военнослужащие воевали в Афганистане, Вьетнаме, Египте...

Отставник занимает место гражданского специалиста? Это дело директора (начальника), который вправе выбирать, кто нужнее предприятию. Но я согласен с тем, что совокупный доход работающего пенсионера следует ограничить.

С уважением —
А.Г.КУРЛОВИЧ,
майор в отставке.

Гомель.

Надо менять пенсионную систему

Прочитал в нашей газете статью "Почему у военных пенсия больше, чем у гражданских лиц?" и решил откликнуться.

Я пенсионер, имею стаж работы 44 года. Получаю пенсию 135 тысяч рублей. Мой сосед — 260 тысяч рублей. Он майор, был в армии замполитом. Ему приходилось много колесить по нашей необъятной родине. Но куда бы он ни приезжал, его всегда ждала квартира. Если жилья временно не было, то была компенсация за жилье.

Я, чтобы получить жилье, стоял на очереди 14 лет. Жил с семьей на квартире, причем четыре раза жилье приходилось менять. Работал много, в три смены. В выходные — шефская помощь колхозу. И никто у меня не спрашивал: "Как ты живешь, в чем нуждаешься?"

Сейчас мой сосед работает в отделе кадров, а я еле ноги таскаю. Думаю, пришло время задуматься нашим законодателям о пенсионном обеспечении в стране. Если так будет продолжаться, то армию будут презирать, а не любить.

С уважением —

Николай Васильевич КОВАЛЕВ.

Слоним.

Это несправедливо!

В "Народной воле" за 18 октября поднят очень актуальный вопрос "Почему у военных пенсия выше, чем у гражданских лиц?". Я полностью согласна с автором письма, что пенсия у военного не должна больше чем на 20—30 процентов превышать пенсию гражданского лица.

Наверное, не все знают, что пенсии у бывших работников госучреждений (исполкомы, управления сельского хозяйства, национальные банки и т.д.) выше в 2 раза, чем у врачей, учителей, экономистов, инженеров, рабочих, строителей. На мой взгляд, это не что иное как социальная несправедливость. Многие бывшие исполкомовские работники держат в секрете размер своих пенсий. Получается, что весь трудовой народ баклуши бил, а они одни работали.

В.ФУРМАН.

Гродно.

Красивые лозунги о мужестве здесь не при чем

Имею желание откликнуться на дискуссию, развернутую в вашей (моей) газете.

Побудила меня высказать свое мнение статья "ветерана ВС СССР" господина (товарища) А.Круподерова.

Согласно статистике, существовавшей в СССР, ежегодно каждый двухсотый альпинист погибал во время восхождения. Но ни у кого не возникало желания выступить с предложением устанавливать высокие пенсии бывшим альпинистам в связи с тем, что они занимались экстремальной деятельностью.

Уважаемый А.Круподеров, выбирая себе профессию, вы знали, на что идете. И почему теперь ваше жизненное хобби должны финансировать все лица гражданских профессий? Ведь вопрос стоит не об уклонении от срочной, обязательной военной обязанности, вопрос стоит о вашем профессиональном увлечении. Когда появится необходимость "всем встать под ружье", все будут равны: и профессионалы, и мобилизованные. Так что не надо спекулировать лозунгами.

На мой взгляд, в нашей стране еще с советских времен величина пенсии определялась тем "вкладом", который вносил потенциальный пенсионер *в обеспечение сохранности существующего государственного строя*. Если руководство страны ориентировано управлять государством при помощи силовых структур, то оно и обязано создавать соответствующие привлекающие обстоятельства при выборе молодым человеком своей будущей профессии. И красивые лозунги о Родине, мужестве, чести, достоинстве и т.д. здесь не при чем — это примитивное, но эффективно используемое словоблудие.

По тому, какая пенсия в будущем будет назначаться пенсионеру, и можно будет судить о степени приближения нашей страны к современным показателям демократичности.

С уважением "гражданский" пенсионер —

Л.ЯНИЦКИЙ.

Абяцалі пенсію генерала, а атрымоўваем пенсію санітаркі

Мы з мужам пенсіянеры — медыкі. Я працавала ўрачом, загадчыцай аддзялення, муж — медык-навуковец.

На адным сходзе ў Акадэміі навук А.Р.Лукашэнка на пытанне аб пенсіях навукоўцаў адказаў, што ў бліжэйшы час пенсія прафесара будзе, як пенсія генерала, а пенсія дацэнта — як палкоўніка. Прайшоў не адзін год, а гэтае пытанне не вырашана.

Сёння ўрачы могуць параўнаць сваю пенсію хіба што з пенсіяй санітаркі. І бывае, што ў санітаркі яна вышэйшая, бо санітарка мае поўны працоўны стаж, так як яна пачала працаваць з 15 гадоў і яе працоўны стаж складае 40 год. Тыя, хто скончыў 10 класаў, ніяк не мог зарабіць гэты стаж да надыходу пенсійнага ўзросту, бо школу заканчвалі ў 17 год. Таму і я — урач, і мой муж — прафесар атрымліваем пенсію адпаведна 133 і 127 тысяч. Нават прапаршчык мае большую пенсію, чым прафесар. Хацелася б пачытаць тлумачэнне, за якія заслугі пенсіянерам, якія насілі пагоны ў мірны час, займаліся мірнымі справамі без дадатковай рызыкі, пенсія прызначана ў дватры разы вышэйшая. А дзе ж падатковыя адлічэнні, якія браліся ўсё працоўнае жыццё ў працоўнага чалавека без пагонаў? Ці не ў цемру вядзе такая дарога? А можа трэба ўсім стаць у чаргу за пагонамі? Толькі хто будзе вырошчваць хлеб, вучыць дзяцей, лячыць людзей, ствараць новыя тэхналогіі і пракладваць шлях да светлай будучыні? А можа, мы ідзём у іншым накірунку?

Я не хачу пакрыўдзіць людзей рабочых спецыяльнасцяў. Ім таксама трэба есці, апранацца, гадаваць і вучыць дзяцей і ўнукаў. Трэба, каб быў дыферэнцыйны падыход да налічэння пенсіі. Калі ваенныя людзі прымалі ўдзел у ваенных дзеяннях — гэта адна справа. Ім і пенсія павінна прызначацца адпаведная. Калі ваенныя займаюць пасады інжынераў, урачоў, выкладчыкаў сярэдніх ці вышэйшых ваенных навучальных устаноў — ім і пенсія адпаведная. Большасць ваенных пенсіянераў у 45—50 год яшчэ працуюць. Працуюць і грамадзянскія пенсіянеры ў 55—60 год, бо на пенсію 120—130 тысяч немагчыма пражыць. Кожнае павышэнне пенсіі ваенных выклікае абурэнне сярод грамадства. Пенсію трэба плаціць па ўкладзе кожнага ў справу.

Н.А.БАЛОТНІКАВА.

Мінск.

Трэба дабівацца павышэння і заробкаў, і пенсій

Я праслужыў дзевяць год у паветраных войсках і 17 — у ракетных. Рэгулярна даводзілася заступаць на баявую вахту, якая доўжылася адну трэцюю частку знаходжання на вайсковай службе. Пасля варты атрымліваў "адгул" па колькасці выхадных дзён на вахце і не больш. Потым зноў лес, лес, лес... Такім чынам, з 26 год лес "праглынуў" 18—19 гадоў. Хто з вас, спадары і спадарыні, згодны зараз на такую ахвяру?

Вы, спадары, не з таго боку пачынаеце. Вам трэба гуртавацца і гуртам дабівацца ад уладаў павышэння і заробкаў, і пенсій, якіх бы хапіла на годнае жыццё.

У адной газеце я прачытаў артыкул пра "гаротнае" жыццё літоўскіх пенсіянераў — удзельнікаў ВАВ: "оккупант" Иван Ефимович Драгин — украинец, до пенсии работал в Шальчининкае на стройке, имеет пенсию 600 литов (3 с лишним лита — это примерно один доллар) и дополнительно получает 46 долларов к пенсии как участник войны (итого где-то получается более 250 у.е.).

Николай Власевич Одиноченко — белорус, возглавлял в Шальчининкае медицину, получает пенсию 625 литов, плюс 138 литов военной пенсии. Подсчитайте, сколько это сотен долларов!

За квартиру летом платят около 90 литов, а зимой около четырехсот. В любом случае на питание и жизнь хватает, продукты относительно недорогие. Льготы всем пенсионерам, благодаря которым при амбулаторном лечении они могут приобретать лекарства со скидкой до 80 процентов. И в больницах по-прежнему лечат бесплатно".

Вось так, спадары і спадарыні!

У нас улады вельмі спрытна ўмеюць аднімаць, але не навучыліся прыбаўляць.

З павагай —

Л.М.КУРПАТАЎ,
пенсіянер з г.Ліды.

Кому и чему завидуете?

18 октября в "Народной воле" опубликовано письмо В.Акупенко под заголовком "Почему у военных пенсия выше, чем у гражданских лиц?".

Не первый раз слышу подобное мнение. Приведу пример из своей жизни. В 1952 году я закончил 10 классов. 9 из 13 ребят нашего класса стали офицерами. Лично я пошел в армию не по призванию, а потому что мать-вдова не могла прокормить троих детей. А в армии все же кормили и одевали.

Знаете, как сложилась судьба моих одноклассников-офицеров? Трое погибли за границей в военных конфликтах, один умер еще молодым старшим лейтенантом, остальные умерли уже после демобилизации. Остался в живых я один. Мне 69 лет. Кстати, в Минск вернулось только два офицера, остальные остались в России.

А вот как сложилась жизнь тех, кто не стал офицером. Один стал профессором, работает и сейчас. Второй долго работал главным инженером на заводе, двое других также занимали высокие должности в строительных организациях. Все на пенсии.

Кому и чему завидовать?

Молодой человек В.Акупенко завидует пенсии прапорщика? Ради Бога, может хоть сегодня пойти служить прапорщиком.

Удивительно, как жива коммунистическая идеология — отобрать и разделить. Я имею в виду его предложение ограничить общий доход работающего пенсионера. А знает ли он, сколько остается от пенсии после того, как заплатишь за квартиру, телефон, электроэнергию и за лекарства? Вряд ли. Знает ли он, что пенсионеры работают, как правило, на непрестижных, мало оплачиваемых должностях и конкурентами для молодых не являются? А работают они не от хорошей жизни, а чтобы купить приличное лекарство.

Конечно, хотелось бы, чтобы у каждого пенсионера была достойная пенсия. Экономика этого сделать не позволяет, а чуть больше платить военным пенсионерам государство вынуждено, так как иначе никто в армию не пойдет. Впрочем, повышенную пенсию должны получать и работники других опасных профессий.

В.П.КРЫЛОВИЧ.

Минск.

Простому народу остаются крохи

Я подранок войны, инвалид детства, пенсионер по возрасту. Работаю врачом. И по долгу службы, и по личной заинтересованности знаком с пенсионным законодательством для военнослужащих, гражданских лиц, а теперь и госслужащих.

15—20 лет назад не каждый полковник имел пенсию, в два раза превышающую максимальную пенсию гражданского лица. И тогда были персональные пенсионеры местного, республиканского и союзного значения, у них пенсии были ниже пенсий военнослужащих, но льготы выравнивали эту разницу.

С развалом Союза у этих людей были отменены льготы, пенсии они стали получать на общих основаниях по своему выработанному от заработка коэффициенту, а это значит, что все получают примерно равные пенсии.

Бывшие секретари райкомов, председатели райисполкомов, заместители председателей облисполкомов, управлявшие в свое время работой РОВД, УВД, облисполкомов, райгорисполкомов, сегодня получают пенсию ниже лейтенантской. Многие из них участники ВОВ, большинство на фронте были аттестованы на лейтенантские звания, получили ранения. Так вот такие бывшие лейтенанты теперь получают пенсию по линии Министерства обороны, лейтенантская пенсия сейчас им дает больше, чем гражданская работника райисполкома или облисполкома.

Не подумайте, что я болею за пенсии бывших чиновников, но считаю, что абсурд в том, что тот, кто командовал генералами МВД, полковниками облвоенкоматов, сейчас может получить только пенсию в лучшем случае лейтенанта с зачетом выслуги фронтовых годов, если он офицер-фронтовик и является инвалидом Отечественной войны. Понятно, что в Палате представителей Национального собрания сейчас засилье отставных военных и они только о себе и думают... Но не только о себе, ведь недавно принят закон о госслужбе, где всем новым госчиновникам предусмотрены пенсии не меньше, чем военнослужащим.

Простому люду остаются крохи, да и получать они их смогут непродолжительное время, так как не все доживают до пенсионного возраста. И если кто-то угрожает, что если не будет "тройных пенсий", то не будет защитников Родины, — он лукавит. Ведь при всех войнах идет всеобщая мобилизация, и в первую очередь на передовую попадают рядовые солдаты, а кадровые военные порой бездарно командуют, готовят дырочки на мундирах для орденов и тешатся тем, что 30—40 лет (больше, чем прослужили) будут получать как минимум тройную пенсию.

М.САДОВСКИЙ.

г.п.Белыничи Могилевской области.

Народная Воля 27 ЛІСТАПАДА 2003 г.

ГОСТИНАЯ

Идеальная бабушка Раиса Ярмоленко

Новорожденного Анатоля Ярмоленко первой увидела его бабушка — Раиса Ивановна. Роды у ее дочери — популярной певицы Алеси были тяжелые, несколько дней она провела в реанимации.

Выписавшись из роддома, Алесе с семьей пришлось переехать к родителям. Так в воспитании малыша буквально с первого дня стали участвовать Раиса Ивановна и ее муж Анатолий Ярмоленко — неизменный руководитель "Сяброў". Четырехлетний мальчик и сегодня своим домом считает их квартиру и, как говорят сам, ходит в гости к маме и папе: они живут рядом, в доме напротив.

Раиса Ивановна, вспоминая события четырехлетней давности, любит говорить, что за Анатолем начала ухаживать еще до его рождения. "Последние дни Алеся ходила тяжело, я все время была рядом. Так переживала, что за неделю похудела на 5 килограммов".

Веселая компания. 2000 год.

— Раиса Ивановна, говорят, что внуков любят больше, чем детей...

— Да. На своих детей, как правило, времени не хватает. Хочется чего-то добиться на работе, бесконечные семейные хлопоты, и ребенок предоставлен себе. А когда становишься бабушкой, а если еще бабушкой, которая не работает, то всю себя посвящаешь внукам.

Я настолько сейчас занята воспитанием внука, что забросила дедушку. За маленьким Анатолем нужен глаз да глаз, нельзя ни на минуту его оставить одного. И приходится говорить мужу: "Делай сам!". Теперь он даже сам собирается в поездку, сам пакует чемодан, чего раньше никогда не делал. Я всегда была ему и женой, и мамой.

— Анатолий Иванович не обижается, что Вы мало уделяете ему внимания?

— То, что существует мужская ревность, факт известный. Мужья часто ревнуют жен к своим детям, особенно, когда ребенок только родился и все внимание жена направляет на малыша. Случается, что мужья этого не выдерживают и даже уходят из семьи. У нас немножко иная ситуация. Во-первых, Анатолька — наш внук. Во-вторых, он как бы продолжение Анатолия Ивановича: он записан на фамилии Алеси — Анатоль Ярмоленко. И муж никогда не высказывает никаких претензий. Наоборот, когда я иной раз жалуюсь, что устала, у меня нет сил, Анатолий Иванович говорит: "Ты обязана, это твой долг".

— И Вы соглашаетесь с тем, что это Ваш долг?

— Я понимаю, что и мой муж, и Алеся — люди публичные, они не принадлежат себе. У них постоянные гастроли, концерты, съемки. Алеся очень требовательна к себе, своему репертуару. Безусловно, она переживает, что не может уделять много времени своему долгожданному сыну. Приходится выбирать... В любом случае Алесе пришлось бы нанимать няню для Анатольки.

Я для них — тыл. А ощущение надежного тыла — это очень важно. Если будут проблемы в семье — и дела не заладятся.

— Многие знаменитости не могут смириться с тем, что они бабушки, и требуют, чтобы внуки обращались к ним просто по имени... Вас появление внуков не испугало?

— Нет конечно. Все происходило закономерно. Мой старший сын Святослав женился поздно, в 27 лет. Когда невестка Наташа родила девочку, они переехали к нам. И я помогала ухаживать за Ульянкой. Потом они переехали в свою квартиру, и я очень тяжело переживала разлуку с внучкой. Теперь Ульянку смотрит другая бабушка. А я занята воспитанием Анатоля.

Для меня не имеет значения, как меня называют внуки. Хотя так получилось, что, когда Ульяна и Анатоль только учились говорить, называли меня Раей. Сейчас чаще обращаются "бабушка".

— "Страшно не то, что стал дедушкой, а что спать стал с бабушкой" — шутят мужчины. А Вы почувствовали, что Ваш муж стал дедушкой?

— А еще знаете, как говорят: седина в бороду — бес в ребро. Муж стал даже больше обращать на меня внимания...

— То есть появление внука освежило атмосферу Вашей семьи?

— Нашему браку с Анатолием Ивановичем уже 34 года. Анатолька, на мой взгляд, привнес в семью свежую струю, новую энергию. Анатолий Иванович всегда хотел иметь троих детей. Анатолька нам скорее как сын, как третий ребенок.

— Раиса Ивановна, а Ваши родители помогали Вам воспитывать детей? Часто ли Вы своих детей "вешали" на бабушек, чтобы побыть вдвоем с мужем?

— Конечно "вешали". Я же работала в коллективе "Сяброў" оператором, осветителем, потом костюмером. Когда Святославу исполнилось два года, я оставила его свекрови. Алеся была девочкой спокойной, поэтому ее мы возили с собой на гастроли, она была, как говорят, дитя сцены. Потом бабушка переехала к нам и уже смотрела и за Святославом, и за Алесей.

Моя свекровь — удивительный человек, я благодарна ей за воспитание своих детей. Она была всесторонне одаренной женщиной, с искрой Божьей. Она писала стихи, сочиняла музыку, играла на многих музыкальных инструментах.

— Как Вам кажется, Вы справляетесь с обязанностями бабушки-няни?

— Когда я сравниваю себя со свекровью, то понимаю, что в некоторых вопросах, например, возможности дать детям музыкальные навыки, я проигрываю. Я, например, считаю, что Анатоля надо водить в музыкальную школу, у него явные музыкальные способности. У нас в доме есть буквально все музыкальные инструменты, и он иногда устраивает домашние концерты.

Кроме музыки, Анатоль увлекается машинами и теннисом. На своем детском джипе он гоняет, как настоящий гонщик, лихо припарковывается задним ходом. Увлечение теннисом, правда, пришло недавно. Алеся на канале СТВ делала передачу с нашим прославленным теннисистом Максом Мирным, и он подарил ей ракетку и мячики. И теперь наш Анатолька часами занимается теннисом. Если я неправильно подаю ему мяч, делает замечание.

— Теперь я понимаю, почему Вы так замечательно выглядите. Постоянные занятия физкультурой помогают сохранять такие изящные формы?

— Я все время на ногах. Иногда даже кушаю стоя. Когда мы идем с Анатолем на прогулку, я надеваю только спортивную обувь. Я лезу с ним на горку, играю в мяч, езжу на велосипеде, на самокате.

Гордость бабушки. 2003 год.

— Бывало ли такое, чтобы дочь или невестка высказывали свое недовольство тем, как Вы воспитываете внуков? Как Вы на это реагировали?

— У зятя есть ко мне претензии, он считает, что я балую Анатоля. Алесю я устраиваю. Я действительно стараюсь делать все, чтобы Анатолька рос воспитанным, всесторонне развитым мальчиком. Согласитесь, что самые простые истины человек постигает с раннего детства, ведь не зря говорят: что посеешь, то и пожнешь. Меня беспокоит влияние улицы на внука. Я не знаю, как уберечь его от плохих слов, которые он слышит во дворе, по телевизору...

— Как-то Вы признались, что пожертвовали во имя семьи своими талантами. Но дети выросли, и Вы могли бы заняться собой (сейчас это модно, когда женщина самореализуется после 40)...

— Моя приятельница, глядя на меня, говорит своей дочери: "Я не буду такой бабушкой, как Раиса Ивановна". И я, между прочим, хочу посоветовать будущим бабушкам, чтобы они больше внимания уделяли себе и своей семье. Нельзя быть такой жертвенной бабушкой, как я. Не надо бросать работу, надо иметь свои увлечения, лишний раз сходить к парикмахеру, косметологу. Конечно, иметь внуков — большое счастье, но большее счастье быть рядом с мужем.

Мария ЭЙСМОНТ.

У радах знакамітых бабуль папаўненне

У мінулы панядзелак нарадзіўся ўнук у зорнага дуэта Паплаўская—Ціхановіч. А ў суботу шчаслівую маці Анастасію Ціхановіч з сынам выпісалі з радзільнага дома.

— Усё адбывалася класічна, — расказвае Насця Ціхановіч. *— Набліжаўся тэрмін родаў, я была дома. Ноччу з нядзелі на панядзелак пачаліся схваткі. Я трымалася мужна, аднак на сямейным савеце вырашылі не чакаць раніцы і ехаць ў радзільню.*

Аляксандр Ціхановіч за рулём, Ядвіга Паплаўская побач, ззаду Насця і яе муж Дзмітрый — у такім складзе яны і з'явіліся ў прыёмным пакоі першай гарадской бальніцы Мінска.

Настрой і стан будучай мамы асаблівых клопатаў у медыкаў не выклікаў. І ў 16 гадзін 17 лістапада Анастасія Ціхановіч нарадзіла хлопчыка вагою 3200 грамаў і ростам 52 см.

— Аднак роды — гэта быў толькі пачатак, — узгадвае Насця. *— Не менш цяжка было і ў першыя суткі, калі я засталася з сынам адна ў палаце. Я не ведала, што рабіць, нават як спавіваць і памяняць памперс. Дзіма, на жаль, захварэў і забягаў да мяне толькі на пару хвілін. У бацькоў — канцэрты, і ў маці таксама не было часу надоўга затрымлівацца ў раддоме. Лягчэй стала толькі на трэці дзень, калі ў мяне з'явілася малако.*

Зараз Ціхановічы жывуць адзінаю вялікаю сям'ёй, таму маладой маці ёсць каму дапамагчы. Ядвіга Паплаўская кажа, што пачынае патроху ўспамінаць, як даглядаць нованароджанага, і ўвогуле адчувае сябе маладзей на 20 гадоў. "Калі я дома, то пытанне, дапамагаць ці не, нават не паўстае", — кажа папулярная спявачка. І філасофскі дадае: *"Для мяне як для жанчыны галоўнае — гэта сям'я. Мы адказныя за тое, каб жыццё працягвалася. І калі Гасподзь дае нам дзяцей — гэта найвялікшае шчасце. Наша справа выхаваць дзяцей сапраўднымі грамадзянамі, асобамі, зрабіць усё магчымае, каб яны тварылі і жылі дзеля дабра іншых".*

Маладыя бацькі пакуль не вызначыліся з імем першынца. Спачатку трэба зазірнуць у праваслаўны каляндар і толькі пасля ісці ў бюро запісу актаў грамадзянскага стану.

Вольга ГРЫНЯВІЦКАЯ.

ПРА ШЛЮБ

Лепей быць жанатым, чым разведзеным

Разведзеныя мужчыны канчаюць жыццё самагубствам у два з паловай разы часцей, чым жанатыя. Сярод жанчын падобнай тэндэнцыі не назіраецца. Да такой высновы прыйшлі амерыканскія вучоныя.

Спецыялісты лічаць, што хутчэй за ўсё такая сітуацыя абумоўлена тым, што мужчыны не маюць звычкі абмяркоўваць свае сардэчныя справы з сябрамі, а свае перажыванні носяць пры сабе. Таксама суд часцей за ўсё пакідае дзяцей з маці. І калі мужчына гатовы больш-менш спакойна ставіцца да разводу, то аднятыя правы на дзіця — сапраўды сур'ёзны ўдар.

Мужчыны не толькі моцна перажываюць: яны часцей за ўсё выкарыстоўваюць самы "эфектыўны" спосаб самагубства — пры дапамозе агністрэльнай зброі. Прадстаўніцы прыгожай паловы чалавецтва схільны атручвацца лекамі альбо перараззаць вены. А такім спосабам цяжэй накласці на сябе рукі, застаецца шанц на своечасовую медыцынскую дапамогу. Таму, адпаведна з афіцыйнай статыстыкай, самагубства сярод мужчын вышэйшае.

Хлопчыкі любяць цёплыя краіны

Мальтыйскія вучоныя зрабілі адно цікавае паведамленне: эмбрыёны мужчынскага полу аддаюць перавагу цёпламу клімату. А гэта азначае, што суадносіны колькасці хлопчыкаў і дзяўчынак сярод немаўлят залежаць ад кліматычных асаблівасцяў краіны.

Як паказала праведзенае мальтыйскімі медыкамі статыстычнае даследаванне, колькасць нованароджаных хлопчыкаў павялічваецца з набліжэннем геаграфічнай шыраты, на якой знаходзіцца краіна, да экватара.

БАЦЬКАМ

Мэры Попінс для вашага дзіцяці

Мая сяброўка заклапочана, як знайсці няньку свайму дзіцяці. Жанчыну добрую, ласкавую, пажадана з вышэйшай адукацыяй і за невялікую аплату. Я ўзялася ёй дапамагчы.

Нянька на любы густ

Старонкі газет перапоўнены аб'явамі з кідкімі фразамі тыпу "предлагаем услуги тем, кто любит уют, комфорт и ценит свое время", "подыщем няню быстро, надежно, гарантированно", "все для вашего ребенка...". Прыватныя агенцтвы прапануюць кліентам доўгі спіс паслуг, якія яны могуць аказаць. Як зарыентавацца ў такой разнастайнасці прапаноў? Я вырашыла звярнуцца па ўсіх адрасах, каб выбраць штосьці найбольш прымальнае. І, забягаючы наперад, скажу: варыянтаў выбару нянькі шмат. Галоўнае, што вы павінны зрабіць, — дакладна сфармуляваць патрабаванні да нянькі, а потым, зыходзячы са сваіх грашовых магчымасцяў, вырашыць, дзе для вас лепш за ўсё і з максімальнай выгадай яе запрасіць.

Прыватныя агенцтвы

Важную ролю ў правільным падыходзе да выхавання і адукацыі дзіцяці адыгрывае прафесіяналізм і вопыт нянькі, таму пры выбары агенцтва я ў першую чаргу звяртала ўвагу на спалучэнні слоў: "профессиональный подбор, согласно вашим требованиям", "специализированная работа", "гарантируем грамотный подход к вашему ребенку".

Агенцтваў, якія прапануюць паслугі такога ўзроўню, каля васьмі. Сярод іх **"Данатэя"**, **"Астрэя-Сервіс"**, **"Усход"**, **"Варыянт"**, **"Рэшка"** і іншыя. Тут работа з кліентам арганізавана даволі "чынна і высакародна". Усе вашы ўмовы і патрабаванні будуць задаволены, неабходна толькі сказаць, жанчыне якога ўзросту, характару і адукацыі вы б жадалі даверыць сваё дзіця. Догляд за ім (прыгатаванне ежы, мыццё бялізны, іншыя хатнія клопаты), адпачынак і забавы, заняткі (уключаючы вывучэнне замежнай мовы) і многае іншае ўваходзяць у шэраг разнастайных паслуг, якія аказваюць агенцтвы. Тут жа вам прапануюць некалькі кандыдатур.

У кожнай "патэнцыяльнай" нянькі ёсць своеасаблівае дасье, якое складаецца з фотаздымка, медыцынскай даведкі, характарыстыкі, рэкамендацыі з апошняга месца працы. Усю гэтую інфармацыю вы маеце права праверыць, нават патэлефанаваць або звязацца з сям'ёй, дзе раней працавала нянька.

Пры заключэнні дагавору кліент ўстанаўлівае выпрабавальны тэрмін, які доўжыцца звычайна ад аднаго тыдня да аднаго месяца. Калі вас не задаволіць выбраная нянька, агенцтва без аплаты заменіць яе на іншую кандыдатуру.

Ідэальную няньку, якую жадаюць мець амаль усе, хто звяртаецца ў агенцтва, можна апісаць такім чынам: жанчына 33—35 год, з вышэйшай адукацыяй (пажадана з медыцынскімі курсамі), з веданнем замежнай мовы, вопытам работы больш як адзін год, з мяккім характарам. Паслугі такой нянькі будуць каштаваць прыкладна 1 долар за гадзіну.

За кансультацыяй вы можаце звярнуцца ў агенцтва або фірму, абраную вамі. Паслугі яе абыдуцца прыкладна ў 40 у.а. (у салідных агенцтвах цана дасягае 50 у.а.). Калі ў вас не хапае часу прыйсці ў агенцтва, то яго менеджэр або іншы прадстаўнік прыедзе да вас і заключыць дагавор. У такіх агенцтвах няньку можна наняць нават па тэлефоне.

Нянькі па аб'яве

Калі на паслугі такіх агенцтваў у вас не хапае грашовых сродкаў, вы можаце знайсці няньку па аб'яве. Праўда, ніякіх ліцэнзій і гарантый вам у гэтым выпадку не дададуць. Вам прыйдзецца верыць словам патэнцыяльнай нянькі. Мэры Попінс такога тыпу ў асноўным маюць сярэднюю спецыяльную адукацыю (рэдка — вышэйшую). У асноўным гэта звычайныя пенсіянеркі або жанчыны, якія раней працавалі ў дзіцячых садках, але часова засталіся без работы. За сваю працу яны шмат не патрабуюць — у сярэднім ад 30 да 50 цэнтаў за гадзіну. Трэба падкрэсліць, што, як правіла, іх прафесійны ўзровень ніжэй, адсутнічае сістэмны падыход да адукацыі дзяцей (гаворка ідзе аб правільнай падачы вучэбнага матэрыялу), яго выхаванні. Па сваім вопыце ведаю, што, каб выбраць па аб'яве сярод прэтэндэнтак няньку, якая б задаволіла ўсе вашы запыты, трэба згубіць шмат часу, сіл і цярпення.

Дапамога сацыяльных служб

Апошнім варыянтам у пошуках нянькі з'ўляецца зварот да дзяржаўнай сацыяльнай службы, якая без праблем адшукае неабходную вам жанчыну. Праўда, большасць з кандыдатур — студэнткі, якія не маюць вопыту працы з дзецьмі, але з радасцю займуцца вашым дзіцем, каб падзарабіць на несалодкае студэнцкае жыццё. Звычайна яны працуюць па 3—4 гадзіны ў дзень. Вопыт паказвае, што веды такіх нянек не ідэальныя, але яны здольны добра паклапаціцца аб вашым дзіцяці. Гэты варыянт асабліва падыдзе, калі вам няма з кім пакінуць дзіця ў пасляабедзенны або вячэрні час.

Вольга БЕЛАЯ.

Ці трэба нам нянька?

ОН И ОНА

Формула любви

Каждый новый опыт любви сталкивает нас с нашей уязвимостью и иррациональными ожиданиями. Есть ли нечто, что могло бы нам помочь в романтическом общении с противоположным полом? Чего ждут юноши от девушек? И как обстоят дела у парней с идеальным женским образом?

Об этом рассуждают студенты ЕГУ ***Стелла КОЗОРЕЗОВА*** *и* ***Никита АНДРЕЕВ****.*

Никита: Я всегда стремился понять, чего же все-таки хотят девушки. У меня, к счастью, был не один опыт романтических отношений, и в каждом из них я приобретал новое знание. Но парадокс в том, что это знание не всегда оказывалось применимым в следующих отношениях. Так есть ли универсальный ответ на этот вопрос?

Стелла: На мой взгляд, в качестве ответа на этот вопрос можно привести такие вечные ценности, как доверие, нежность, внимание, как бы избито это ни звучало. Даже в самой эмансипированной девушке живет универсальная мечта о самоотверженном, преданном и ласковом принце. Этот традиционный образ в современной реальности может проецироваться на совершенно разных парней: от романтика-неудачника до бизнесмена с хваткой бульдога. Хотя, на мой взгляд, каждая девушка имеет того принца, которого она заслуживает.

А как обстоят дела у парней с идеальным женским образом? Редко можно услышать, что парню нужна принцесса. Самым привередливым подавай секс-бомбу, а большинству подойдет в меру симпатичная и сообразительная девушка, умеющая зашивать носки и варить борщи.

Никита: Ты переоцениваешь потребности парней. Зашивание носков и приготовление борщей — традиционные функции жены. Далеко не всегда парень выбирает себе подружку с перспективой сделать ее своей женой. Ведь у них же еще есть мамы. К тому же идея брака предполагает потерю значительной части свободы, которая является весьма значимой ценностью для нашего поколения. С другой стороны, тот образ Мисс "Вполне сойдет", который ты описала, безопасен для самооценки многих парней.

Стелла: То есть ты хочешь сказать, что парни действительно боятся слишком красивых или слишком умных девушек?

Никита: Когда рядом с парнем слишком умная девушка (читай - умнее его), он поневоле испытывает постоянное напряжение, связанное с необходимостью соответствовать ее уровню. Если же она слишком красива, много сил уходит на удержание ее рядом с собой и борьбу с соперниками. Хотя, если быть честным до конца, ни один парень не отказался бы от без ума влюбленной в него Памелы Андерсон с красным дипломом по прикладной математике.

Стелла: Таким образом, мы все мечтаем о высоком, но вынуждены принимать то, что посылает нам реальность. Хотя чья-то безумная влюбленность кажется гарантией того, что твой партнер тебя не оставит.

Никита: Безусловно, приятно, когда тебя любят. Но часто человек, испытывающий к тебе сильную привязанность, требует эквивалентного отношения с твоей стороны, что ограничивает твою свободу. Не так ли?

Стелла: Совокупность свободы и взаимного уважения является, на мой взгляд, краеугольным камнем любого успешного союза. При этом под свободой следует понимать признание права партнера на "личную территорию", без которой любое человеческое существо будет чувствовать себя ущемленным.

Никита: Я согласен с тобой. Но существуют такие люди, которые склонны к чрезмерному эмоциональному слиянию с партнером и к отречению от своей свободы. При этом те, кто "отдает себя целиком", чувствуют себя счастливыми.

Стелла: Они чувствуют себя счастливыми только в том случае, если их партнер как минимум готов принять их самопожертвование, возложив на себя тем самым огромную ответственность за чужую жизнь, или как максимум обладает таким же мировоззрением и таким же неуемным желанием кого-нибудь собой осчастливить. Это пример красивой хрестоматийной любви, которая в реальной жизни встречается крайне редко. Хотя следует заметить, что в пору юношеского максимализма молодые люди склонны мечтать об одной крайности, а демонстрировать стремление к другой. То есть под маской стремления к свободе они хотят любить и быть любимыми, так как об этом написано в книгах.

Никита: Если они их читают... Вывод: нам следует уделять внимание и время нашим любимым, не забывая при этом о себе.

Стелла: На твой взгляд, каким образом два человека могут мириться с недостатками друг друга так, чтобы это им рано или поздно не надоело?

Никита: Немецкий психотерапевт Берт Хеллингер считает, что отношения сохраняются тогда, когда они носят характер взаимного равновесного обмена. Любовь — это лодка, в которой гребут оба партнера. Если один из них расслабляется и бросает весла, лодка рано или поздно остановится либо перевернется. Когда оба партнера заинтересованы в поддержании динамики их союза, когда они вкладывают энергию в развитие отношений, на первый план выходят открытия новых положительных черт и ресурсов друг друга. Времени на взаимные претензии по поводу мелких недостатков просто нет. Ты спросила меня о позиции парня. Я считаю, что выраженные идеи "не имеют пола".

Стелла: Суть этой идеи можно назвать теорией равных обязанностей. Но для женской половины населения крайне важен вопрос о равности прав. Раз оба партнера делают равный вклад, то они должны получать и равную отдачу. Поэтому хотелось бы посоветовать парням ожидать от своих девушек не повиновения, а сотрудничества.

Никита: А девушкам — почаще проявлять разумный эгоизм.

НУ И НУ!

Три десятка браков и никакого секса

В Нью-Йорке судят американку, которую следователи окрестили профессиональной невестой — она была замужем 27 раз и при этом ни разу не разводилась и не спала ни с одним из своих мужей. Зато 40-летняя Дезери Энн Кортез неплохо заработала на них — за каждый фиктивный брак она получила минимум по одной тысяче долларов.

Среди мужей предприимчивой дамы — выходцы из Эквадора, Доминиканской Республики, Перу, Пакистана, Колумбии, Мексики и других стран. Все они благодаря помощи г-жи Кортез смогли получить вид на жительство в США.

В принципе, полиция в курсе, что американка ходила к алтарю почти 30 раз, однако по договоренности с прокуратурой женщина признала свою вину только в одном случае — когда она вышла замуж за 37-летнего гражданина Индии в январе 2000 года. За лжесвидетельство и фальсификацию данных с учетом чистосердечного признания и отсутствия криминального прошлого Кортез грозит очень скромное наказание — шесть месяцев лишения свободы и еще четыре года условно. То есть, выйдя из тюрьмы, она должна будет демонстрировать примерное поведение и не подходить к загсу на расстояние пушечного выстрела.

Впрочем, следователи подозревают, что 40-летней Дезери будет не так-то просто преодолеть соблазн вернуться к прошлому — она была профессиональной невестой без малого 20 лет и за это время привыкла к легким заработкам.

Радзім ГАРЭЦКІ

«Святая!»

Да 110-годдзя Леанілы Чарняўскай-Гарэцкай

Калі Максім Гарэцкі ў красавіку 1919 года пачаў працаваць настаўнікам беларускай мовы і літаратуры ў Першай Віленскай беларускай гімназіі, ён пачуў вельмі добрыя водгукі пра маладую таленавітую настаўніцу пачатковых класаў той жа гімназіі Леанілу Чарняўскую, якая рыхтавала сваю першую чытанку “Родны край”. Пазнаёміўся і быў уражаны: прыгожая, зграбная, з вялікімі сінімі-сінімі вачыма, якія свяціліся розумам і добразычлівасцю, пышнай касой, плаўнымі рухамі. А калі загаварыла, дык ён пачуў надзіва чыстую напеўную мову, меладычны грудны голас... Адразу вырашыў: “Гэта яна, адзіная... Павінна стаць маёй на ўсё жыццё!” 16 ліпеня яны абвянчаліся ў Прачысценскім саборы.

Леаніла Усцінаўна нарадзілася 16 лістапада 1893 года ў Таргунах Докшыцкага раёна Віцебшчыны ў сялянскай сям’і Усціна і Амілі Чарняўскіх, у якіх было шасцёра дзетак. Скончыла Вышэйшае Марыінскае вучылішча ў Вільні, займалася рэпетытарствам, настаўнічала ў сяле Залессе на Віленшчыне, падрыхтавала зборнік “Дзяціныя гульні”, пісала абразкі для дзетак (першае апавяданне “Мікітка”).

Якое творчае натхненне атрымаў малады пісьменнік ад сапраўднага глыбокага кахання! Шчаслівая сям’я, у якой муж і жонка мелі агульныя імкненні і цікавасць у педагагічнай дзейнасці і пісьменніцкай творчасці, у хуткім часе папоўнілася дзецьмі — Галяй, а пазней і Лёнем. Віленскі перыяд хаця і цяжкім быў з боку бытавых умоў, але адзін з самых творчых у жыцці гэтых пісьменнікаў і педагогаў.

Леаніла Чарняўская працавала над чытанкай “Родны край”, якая неаднаразова перавыдавалася і па якой вучыліся многія вучні. Яна падбірала найбольш выдатныя творы з сусветнай літаратуры, сама перакладала іх на беларускую мову. Максім дапамагаў у працы над “Родным краем”, а Леаніла — у падборцы матэрыялаў да максімавай манаграфіі “Гісторыя беларускай літаратуры”. У чытанку яна змясціла асобныя апавяданні М.Гарэцкага і ўрыўкі з іх, а таксама зусім новыя, такія, як “Бітва на Уле”, “Уцёкі Сярэбранага” і іншыя.

Вось як успамінае пра гэтую кніжку, па якой ён таксама вучыўся, Янка Брыль: “Танная шэра-шурпатая папера, няхітрыя графічныя малюнкі, усе тэксты ў густую падборку, — нібы вельмі вялікая сям’я сабралася ў беднай цясноце мужыцкай хаты. Аднак якая гэта дружная, разумная сям’я, — з якой любасцю да справы, з якім грунтоўным веданнем яе складзена гэтая кніжка!.. Тургенеў — ”Гора” (“Щи”), Чэхаў — “Ванька”, Гаршын — “Жаба-падарожніца” і “На полі бойкі” (урывак з апавядання “Чатыры дні”)... Ажэшка — “Рэха”, Тэтмаер — “Успаміны”, Канапніцкая — “Як кароль у паход выходзіў...”. Да рускіх і палякаў — сусветна любімы датчанін Андэрсен — “Каралеўская вопратка”, “Апошняя лекцыя” француза Дадэ, “Дарагія грошы” — украінскае, “Горкі смех” — габрэйскае... Туды, у гэтую цудоўную сям’ю, натуральна і раўнапраўна ўвайшло і наша роднае — Багушэвіч, Купала, Багдановіч, Колас, Бядуля, Цётка... Гэта адтуль заселі ў памяці майго сэрца “Воўк і авечка”, “Песня вайны”, “Слуцкія ткаллі”, “Ліпы старыя”, “Малітва малога Габрусіка”, “Міхаська”.

Гэта адтуль пачаўся і мой Гарэцкі, мая любоў да яго, спачатку больш інтуітыўная, відаць, з прадчуваннем таго, што прыйдзе пазней, са шчасліва сардэчнай, урыўкавай музыкай, таемна роднымі гукамі гэтага прадчування. Цяжка іх перадаць...”

У хаце маладых настаўнікаў часта гучалі музыка і песні. Максім імправізаваў на скрыпачцы, валодаў прыгожым мяккім барытонам, а Леаніла мела моцнае лірычнае сапрана і ведала многа народных песень — рускіх, украінскіх, польскіх і асабліва беларускіх. Спявалі паасобку і разам. Але Максім больш любіў моўчкі сядзець і слухаць задушэўныя, часцей сумныя беларускія песні, якія так цудоўна, з надзвычайным майстэрствам, як сапраўдная артыстка, выконвала жонка сваім чароўным, чыстым, мілагучным голасам. Пазней ад свекрыві сваёй, Еўфрасінні Міхайлаўны, яна навучылася і многім песням Мсціслаўшчыны, якія вельмі любіў Максім.

Але шчаслівае спакойнае жыццё для Гарэцкіх было нядоўгім, бо ў ноч з 19 на 20 студзеня 1922 года (Леаніла Усцінаўна была тады цяжарная сынам), польскія ўлады арыштавалі Максіма і пасадзілі ў адзіночку віленскай турмы “Лукішкі”. Была небяспека, што могуць расстраляць. Пра арышт літоўска-беларускіх дзеячаў многа пісалася ў газетах, а жонкі зняволеных нават надрукавалі пратэст, які падпісала і Леаніла Чарняўская. Толькі надзея на хуткае вызваленне мужа і клопат аб дзетках ратавалі яе. Супакойвала і вышыванне беларускіх арнаментаў, якія яна з ранніх гадоў умела рабіць і гладдзю, і крыжыка.

Потым, з 1923 года, быў Менск, Горкі, зноў Менск. Гэты перыяд яшчэ больш плённай пісьменніцкай і педагагічнай працы. Леаніла Усцінаўна шмат напісала: выйшлі творы для дарослых (“Падарожніца”, “Бяздзетухна”, “Валуй”, “Папова батрачка”, “Вясновыя хмаркі”) і для дзяцей (“Варка”, “Кот Знайдзён”, “Андрэйка”, зборнік “Лявонка”, “Сталёвы конь”; апавяданкі “Жук”, “На гародзе”, “Працоўныя мазалі” і інш.). Пераклала на беларускую мову “Гісторыю аднаго мядзведзя” Сэтана-Томпсана, “Бунт Моці-Гёджа” Кіплінга, “Каштанку” Чэхава, дапамагала М.Гарэцкаму перакладаць “У нетрах Усурыйскага краю” Арсеньева.

Гарэцкія сябравалі і сустракаліся з многімі пісьменнікамі, навукоўцамі і іх сем’ямі: Янкам Купалам, Якубам Коласам, Змітраком Бядулем, Уладзімірам Дубоўкам, Адамам Бабарэкам, Алесем Якімовічам, Юркам Гаўруком і іншымі. Часта бачыліся з бацькам, маці і роднымі Максіма.

Нармальнае жыццё і творчы ўздым зноў рэзка абарваліся ўлетку 1930 года: Максіма і яго брата Гаўрылу разам з многімі дзеячамі навукі і культуры арыштавалі, а праз год і саслалі. Максім Гарэцкі трапіў у Вятку (г.Кіраў), куды ў 1932 г. пераехала і яго сям’я. Леаніла Усцінаўна працавала там выхавацелькай у дзіцячым садку. Жылося вельмі цяжка і ў бытавым, і ў маральным сэнсе.

У 1935 годзе пасля сканчэння тэрміну высылкі М.Гарэцкі з сям’ёй пераехаў у Пясочню Смаленскай вобласці, дзе настаўнічаў у сярэдняй школе. У 1937-м — падчас найбольшага ўздыму сталінскіх рэпрэсій, калі дабівалі недабітых “ворагаў народа”, Максім Гарэцкі адчуваў небяспеку, вельмі непакоіўся і ўвесь час думаў, што будзе з сям’ёю. Маглі арыштаваць не толькі яго, але і жонку. Ён нават прапанаваў Леаніле Усцінаўне падаць на развод, шукаць працу ў Смаленску або вярнуцца ў Вятку. Яна адмовілася. У тыя дні, як успамінае Галіна Максімаўна, тата аднойчы падазваў яе да сябе і, паказаўшы на другі бок вуліцы, па якому ішла яе мама, сказаў: “Запомні — яна святая!” І паўтарыў: “Святая!” У канцы кастрычніка Максіма Гарэцкага арыштавалі і, як адносна нядаўна стала вядома, ужо 10 лютага 1938 года расстралялі ў г.Вязьме. Леаніла Чарняўская так і не даведалася праўды пра расстрэл мужа, бо раней атрымала ад НКУС хлуслівую даведку аб яго смерці нібыта ад кровазліцця ў мозг 20 сакавіка 1939 года ў пасёлку Вожаель (КоміАССР).

Няўцешнае гора зноў звалілася на гэтую мужную жанчыну, калі 18 лютага 1944 года загінуў на фронце яе любы сын Лёня.

У 1947 годзе Леаніла Усцінаўна выйшла на пенсію, пераехала ў Ленінград, дзе жыла разам з дачкою. Пакуты жыцця зрабілі сваю справу: апошнія восем гадоў яна была поўнасцю прыкутая да ложка. Фізічна нямоглая, яна захавала яснасць думкі і паспела напісаць успаміны, якія выйшлі з друку ўжо пасля яе смерці (26 верасня 1976 г.): “Як складалася кніжка народных песень” (1984), “Памятка” (1990), “Успаміны пра знаёмства і сустрэчы з Якубам Коласам”, “Памяці сына” (1994). Пасмяротна былі надрукаваны дзве яе кніжкі: “Казёл Мэка і Кудла. Апавяданні” (1979) і “Апавяданні” (1983). У часопісе “Полымя” было змешчана апавяданне “Кутніца” (1994).

У канцы жыцця вялікай радасцю для Леанілы Усцінаўны было з’яўленне ў друку шэрагу твораў Максіма Гарэцкага, чыю літаратурную спадчыну яна разам з дачкою беражліва захоўвала, а таксама лісты з фронту сына Леаніда ў часопісах “Маладосць” (1974, № 9) і “Юность” (1975, № 4). Вялікае каханне і шчырая падзяка за яго свайму адзінаму абранніку, падараваўшаму ёй гэтае цудоўнае пачуццё, якое саграбала светлымі ўспамінамі яе слабое сэрца, прымусілі незадоўга перад смерцю прызнацца: “Ніколі, ні разу не пашкадавала, што выйшла замуж за Максіма, хоць і нялёгкім аказаўся мой лёс”.

ШАШКІ

Конкурс за конкурсам

У нас з’явілася магчымасць правесці і **класіфікацыйны конкурс-13** — гэтым разам на прызы масквіча Уладзіміра Матуса, міжнароднага гросмайстра па шашачнай кампазіцыі, нашага земляка. Шэсць пераможцаў атрымаюць ад яго кнігі пра шашкі. Ім будзе адзначаны і суддзя конкурсу.

Усяго будзе 12 заданняў. Норма другога разраду — рашыць усе заданні, трэцяга — набраць 67 працэнтаў ачкоў.

За знаходжанне пабочных рашэнняў альбо доказ, што пазіцыя не развязваецца, налічваюцца дадатковыя ачкі.

А зараз падаем першае заданне — камбінацыйную мініпраблему У.Матуса:

Белыя: b2, g3, h2, h4, h6 (5).

Чорныя: a3, d4, e3, e5, e7 (5).

Выйгрыш (адно ачко).

Тэрмін для адказаў — традыцыйныя два тыдні. Чакаем іх па адрасе: **220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а, рэдакцыя газеты “Народная воля”, “Шашкі”.**

Паколькі класіфікацыйныя конкурсы-12 і 13 розныя, рашэнні іх заданняў прысылайце ў адным канверце, але на асобных лістках паперы.

Да ўдзелу ў конкурсах запрашаюцца ўсе жадаючыя. Зычым поспеху!

Супаставім рашэнні

Праверце, калі ласка, рашэнні пазіцый, змешчаных 16 кастрычніка.

“Дзве камбінацыі адразу” (Л.Вітошкін): f6, f8 (gf2, f2) d8 (e1).

Утварыўся эцюд Л.Вітошкіна (Анталогія эцюдаў-64, ч.5, д.50). Далей праводзяцца дзве камбінацыі: h4 (a5 A) gf2, e1, fb4, d8x. A (g5) d8 (e3-d2) f2 (h4) cb6, e1x.

Па-за конкурсам (Л.Вітошкін): №1 — e3, d2, c3, c3 (g5) d8 (b4 A) h4, f2x. A (f6) cd4, f4x; №2 — g7 (e5 A) f4, f4 (b4 B) e5 (f4) e3 (f2) a3x. A (f6) e3, hg3, c5/a3x. B (e3) c3, b4, h4x.

Рашылі: Ю.Ліпскі, У.Сапяжынскі, В.Астрынскі, П.Ніканові́ч, М.Андрушчанкаў, А.Белы, В.Грабенка, А.Янчук, П.Чэрнак, А.Ашыхмін, М.Гардзіеўскі, С.Супрунюк, В.Масквіч, А.Кагоцька, В.Бялоў, В.Собаль, Ф.Хадачынскі, П.Елісееў, А.Іванькоў, Г.Логвінаў, Р.Пагнаеўскі, В.Дзялендзік, І.Працук, П.Каролік, Ч.Сінкевіч, М.Падбярэзскі, А.Чумакоў, В.Касцян, У.Захарчук, Л.Жыхар, В.Казарэвіч, У.Голуб, В.Міклашэўскі, У.Мазанік, М.Гофман, І.Калякоў, А.Сапегін, В.Краўчук, Д.Камчыцкі, Л.Пасвісцелік, Ч.Якубоўскі, Л.Мінчук.

Чэмпіянат Беларусі

Рэспубліканскі шахматна-шашачны цэнтр прымаў звыш 130 удзельнікаў маладзёжнага чэмпіянату краіны па шашках-64 і 100. На малай дошцы ў сваіх намінацыях лепшымі сталі: у юніёраў — Віталь Гальцоў (Віцебск), у кадэтаў — Уладзімір Ланец (Ваўкавыск), сярод юніёрак — Анастасія Стасючонак (Віцебск) і кадэтак — Вольга Сурмач (Гродна). На вялікай жа дошцы вызначыліся Ігар Міхальчанка (Ваўкавыск) і Андрэй Толчыкаў (Гомель), мінчанка Наталля Гарэлая і Людміла Журбіцкая з Ваўкавыска.

— У турніры па шашках-64 кандыдат у майстры спорту Дзмітрый Шымакоў (Гомель) і майстар Сяргей Алейнікаў (Хоцімск) набралі, як і чэмпіён — майстар В.Гальцоў, па 14 ачкоў з 18 магчымых, але ж па дадатковых паказчыках падзялілі другое—трэцяе месцы, — дадае наш карэспандэнт Вільям Астрынскі. — Упартая барацьба была і ў юніёрак: усяго на адно ачко ад А.Стасючонак, якая запісала на свой рахунак 14 ачкоў, адсталі таксама кандыдаты ў майстры спорту Кацярына Шпакава (Віцебск) і Ганна Барысік (Слонім).

Кубак Мінска

За яго змагаліся каля 50 прыхільнікаў шашак-64. Як паведаміў той жа В.Астрынскі, лепшы вынік (15 ачкоў з 18) паказаў міжнародны гросмайстар Аркадзь Плакхін. Другім быў кандыдат у майстры спорту Барыс Абрамаў (13). Шэсць удзельнікаў запісалі ў свой актыў па 12 ачкоў. Аднак трэці прыз дастаўся майстру спорту Святлане Гілеўскай. Яна пацясніла майстроў: па каэфіцыенце — В.Варушылу, Я.Бельскага і А.Майсеева, а па ачках — В.Палянскага, Наталлю Герасімовіч і М.Курыловіча.

З нізкі кампазіцый

1 (Уладзімір Захарчук, Слонім). **Белыя:** a7, d2, d6, e1, f2, f4, g3 (7).

Чорныя: a5, b2, b4, b8, d8, h4, h6 (7).

c7 (d6) fe3, g5, e3, c7, c1x.

2 (Уладзімір Мазанік, Мінск). **Белыя:** c7, d4, e3, e5, f4, g1, h4 (7).

Чорныя: b2, b4, c3, f2, f6, g7 (6).

hg5, f6 (g:g3) b8, h2, g3, c1x.

3 (Руслан Пагнаеўскі, Жлобінскі р-н). **Белыя:** b2, e1, f2, f6, g1, g5 (6).

Чорныя: дамка a1, простыя c3, d4, g7, h8 (5).

h6, e3, f6, f8x.

4 (Аляксандр Ляхоўскі, Жодзіна). **Белыя:** a7, b6, c5, d6, e7, f6, h2 (7).

Чорныя: b2, b8, d2, f4, g3, h4, h8 (7).

g7, dc7, b6, g5, f4x.

5 (Леанід Жыхар, Мядзельскі р-н). **Белыя:** c1, c3, d4, e3, e5 (5).

Чорныя: a3, b6, c7, d6, g5 (5).

f4, b4, b8 (e3) a7 (a5) f2/g1x.

Кожную кампазіцыю дасылайце на асобным аркушы паперы з рашэннем і пажадана — на дыяграме, а не толькі ў натацыі. Гэта паспрыяе таму, што яна хутчэй будзе намі разгледжана.

Мікалай ГРУШЭЎСКІ, майстар спорту.

ШАХМАТЫ

5-й шахматный конкурс

Публикуем очередные задания

Задание №7

Белые: Крe7, Фс3, Лg8, Ke1, Kg3, п. d4 (6).

Черные: Крf4, Ca8, Kb3, Kg1, пп. c4, c5 (6).

Мат в 3 хода.

За правильное решение задания №7 засчитывается **3 очка.**

Задание №8

Белые: Крf3, Фb8, Лg1, Ke2, Kg3 (5).

Черные: Крc6, п. f5 (2).

Мат в 3 хода.

За правильное решение задания №8 засчитывается **3 очка.**

Задание №6 (повторно)

Задачу следует решать при черной пешке на a5 (вместо a6).

Белые: Крd2, Фb8, Лd6, Лg1, Ce7, Ch7, Kc5, Ke5, пп. d7, g4 (10).

Черные: Крf4, Ca2, Cg7, Kc1, пп. a5, b3, c7, g5 (8).

Мат в 2 хода (2 очка).

Свои ответы на конкурсные задания присылайте по адресу: **220030, Минск, ул.Энгельса, 34а, редакция газеты “Народная воля”, “На 5-й шахматный конкурс”.**

Ананду нет равных

Во Франции проходил чемпионат мира по быстрым шахматам, в котором, за исключением Каспарова, приняли участие все сильнейшие шахматисты. Соревнования проводились в два этапа. Сначала прошли два отборочных турнира, в каждом из которых играли по 8 гроссмейстеров. По 4 победителя выходили в финальный этап, проводившийся по нокаут-системе: матчи с выбыванием проигравшего. В первой группе наиболее успешно выступили чемпион мира Владимир Крамник (Россия), чемпион мира ФИДЕ Руслан Пономарев (Украина) и молодой французский гроссмейстер Этьен Бакро, набравшие по 4,5 очка из 7. На очко от них отстали Борис Гельфанд (Израиль) и Веселин Топалов (Болгария). На тайбрейке, где определялся четвертый финалист, Топалов сумел выиграть у соперника.

Во второй группе победителем стал чемпион России Петр Свидлер — 5 очков из 7. На пол-очка от него отстал москвич Александр Грищук. По 4 очка набрали Вишванатан Ананд (Индия) и Юдит Полгар (Венгрия). По 3,5 очка в активе Алексея Широва (Испания) и Петера Леко (Венгрия). У француза Жоэля Лотье — 2 очка. Сенсацией стал результат экс-чемпиона мира россиянина Анатолия Карпова, замкнувшего турнирную таблицу с 1,5 очка из 7. Прославленный чемпион на этот раз был явно в плохой форме, из 7 партий он 3 свел вничью и 4 проиграл.

В четвертьфинале В.Крамник выиграл у Ю.Полгар со счетом 1,5:0,5. С таким же результатом В.Ананд взял верх над Р.Пономаревым, П.Свидлер над В.Топаловым. Упорным было соперничество между А.Грищуком и Э.Бакро. Основные партии матча не дали перевеса ни одному из соперников — 1:1. Но на тайбрейке успех сопутствовал россиянину — 2:0.

В полуфинальном матче чемпион мира В.Крамник убедительно выиграл у А.Грищука — 2:0. Трудную победу одержал Ананд над Свидлером. Основные партии поединка закончились со счетом 1:1. И лишь в дополнительных партиях индус добился минимального перевеса — 1,5:0,5. Таким образом звание чемпиона мира разыграли главные фавориты — Владимир Крамник и Вишванатан Ананд. В первой партии финального матча Крамник, игравший белыми, не сумел получить преимущества и уже на 19-м ходу была зафиксирована ничья. Зато во второй встрече Ананд в сицилианской защите захватил инициативу и добился красивой победы. Вот как развивались события.

В.Ананд— В.Крамник

1.e4 c5 2.Kf3 Kc6 3.d4 cd 4.K:d4 Kf6 5.Kc3 e5 6.Kdb5 d6 7.Cg5 a6 8.Ka3 b5 9.C:f6 gf 10.Kd5 f5 11.Cd3 Ce6 12.c3 Cg7 13.Фh5 o-o 14.o-o f4 15.Лfd1 Лb8 16.Kc2 Фd7 17.h3 a5 18.Ka3 b4 19.Kb5 bc 20.bc Ke7 21.Kdc7 Лbc8 22.K:e6 fe 23.a4 Kph8 24.Cc2 Лc6 25.Лd2 Kc8 26.Лad1 Фe7 27.Cb3 Лf6 28.c4 Лh6 29.Фf3 Cf8 30.c5! Л:c5 31.K:d6 K:d6 32.Л:d6 Ф:d6 33.Л:d6 C:d6 34.Фd3 Лc6 35.Фb5 Лc1+ 36.Kph2 Лf6 37.Фe8+ Cf8 38.C:e6 f3 39.g4 Лf1 40.Kpg3 Лg1+ 41.Kph4 Kpg7 42.g5 Лf4 43.Kph5 Лg2 44.Cf5 Л:f5 45.ef Л:f2 46.Ф:e5+. **Сдался.**

Эта победа принесла индийскому гроссмейстеру золотую медаль чемпиона мира и солидный приз.

Через короткое время еще один крупный турнир по быстрым шахматам прошел на Корсике (Франция). И здесь сильнейшим снова был Ананд. В полуфинале он обыграл Александра Грищука — 1,5:0,5. А в финале встретился с Веселином Топаловым, который перед этим обыграл Алексея Широва. Борьба в финале была очень упорной. Основные партии не дали перевеса ни одному из гроссмейстеров — 1:1. Но в блице успех сопутствовал индийскому чемпиону — 1,5:0,5. Всего же в соревнованиях на Корсике приняли участие 173 шахматиста, среди которых было 33 гроссмейстера.

Новому чемпиону мира по быстрым шахматам Вишванатану Ананду в декабре исполнится 34 года. В мировом рейтинг-листе по классическим шахматам он уверенно держит третью строчку, уступая лишь Гарри Каспарову и Владимиру Крамнику. Однако разрыв между лидерами и Анандом в этом году неумолимо сокращается.

Живи и дай жить другим

1 декабря — Международный день борьбы со СПИДом

Сегодня в мире живет 33,4 миллиона ВИЧ-инфицированных. Ежедневно заражается ВИЧ 16 тысяч человек. С начала распространения эпидемии (конец 70-х годов) от СПИДа умерли 13,9 миллиона человек. В мире насчитывается 8,2 миллиона сирот, родители которых умерли от СПИДа, а 460 тысяч детей умерли в возрасте до 15 лет.

Откуда он взялся?

История возникновения вируса иммунодефицита человека (ВИЧ) до сих пор остается загадкой. По мнению Роберта Галло, ВИЧ возник очень давно в группах коренного населения Африки. Экономическое освоение территорий, расширение контактов и миграция населения способствовали распространению инфекции на другие группы населения.

Некоторые ученые склоняются к мысли, что вирус иммунодефицита человека имеет искусственное происхождение. Тем не менее объективных или документальных доказательств такого происхождения вируса нет.

ВИЧ вызывает инфекционное заболевание, которое протекает с поражением жизненно важных клеток защитной системы организма. Размеры ВИЧ очень малы — на линии в один сантиметр может разместиться до 100.000 вирусных частиц. При рассмотрении в электронный микроскоп вирус напоминает экзотической цветок.

Попадая в организм человека, ВИЧ избирательно поражает лимфоциты (Т-хелперы), которые стимулируют реакции клеточного иммунитета. ВИЧ проникает в ядро клетки и “встраивается” в ее ДНК. С этого момента он становится частью наследственного аппарата клетки. То есть первоначально ВИЧ вызывает дисфункцию иммунной системы, а затем полностью выводит ее из строя. У инфицированных ВИЧ развиваются различные воспалительные процессы, злокачественные новообразования, приводящие к летальному исходу. Это заболевание носит название ВИЧ-инфекция и имеет несколько стадий. Последняя называется СПИД.

Первая стадия — острая инфекция. Протекает, как “гриппоподобное заболевание” (повышение температуры, насморк, кашель, сыпь на коже). Спустя 2—3 недели острый период проходит. Человек, не зная о наличии вируса, может заражать других.

Вторая стадия — асимптомная инфекция (АИ). Полное отсутствие клинических проявлений ВИЧ-инфекции.

Третья стадия — возникает через 3—5 лет после второй стадии. На фоне снижения защитных сил организма возникают различные симптомы болезни: увеличение лимфатических узлов, головные боли, расстройства кишечника, упадок сил. Лечение дает кратковременное улучшение.

Четвертая стадия — пре-СПИД и собственно СПИД. По мере развития заболевания иммунная система полностью разрушается. Организм не в состоянии бороться не только с патогенными, но и с обычными микробами, живущими в легких, кишечнике. Смертельный исход неизбежен. От момента заражения до смертельного исхода проходит 10—12 лет.

Как он распространяется?

Различают три пути передачи ВИЧ-инфекции.

— через кровь (это может быть при совместном использовании загрязненных игл и шприцев);

— при употреблении наркотика, зараженного вирусом;

— при использовании нестерильного инструментария для нанесения татуировок или пирсинга;

— при совместном использовании маникюрных или бритвенных принадлежностей;

— существует вероятность заражения при переливании инфицированной крови и ее препаратов.

И наконец, третий. От ВИЧ-инфицированной матери ребенку во время беременности, родов и кормления грудью. Вероятность передачи ВИЧ-инфекции новорожденному составляет 30—45%.

Вирус иммунодефицита человека не передается:

— при дружеских объятиях и поцелуях;

— при пользовании столовыми приборами и постельными принадлежностями;

— через рукопожатие;

— в общественном транспорте;

— насекомыми;

— воздушно-капельным путем.

Риск заражения ВИЧ значительно снижается при сексуальном контакте с использованием презерватива, при использовании стерильных игл, шприцев, индивидуальных маникюрных и бритвенных принадлежностей.

Угрозу ВИЧ нельзя недооценивать; как бы ни были дороги профилактические мероприятия, они гораздо дешевле лечения уже заболевших.

Какую бы поддержку общество и государство ни оказывало больному человеку, трудно передать, что испытывает он, узнав о своем диагнозе: “У вас обнаружили ВИЧ...”. Помните об этом, общаясь с людьми. Доброта, отзывчивость, чуткость и понимание одинаково необходимы и больным, и здоровым членам общества.

Елена БОНДАРЕНКО, врач 7-й стоматологической поликлиники Минска.

27

лістапада

ЧАЦВЕР

Усх. 7.59 Зах. 15.56
Даўж. дня 7.57
Маладзік
24 лістапада

100 гадоў з дня нараджэння П. С. Пестрака (1903—1978), беларускага пісьменніка, заслужанага дзеяча культуры БССР

Чытайце нас у Інтэрнеце: http:// nv.promedia.by

Четверг, 27 ноября

БТ

07.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.00 Новости.
07.05, 8.10 “Доброе утро, Беларусь!” Информационно-музыкальная программа.
08.45, 16.45, 20.45, 23.25 “Моя страна”.
09.05 Авантюрно-исторический сериал **“Саломея”** (Россия).
10.10, 17.05 Сериал **“Тайны четырех преступлений”** (Италия). Фильм 4-й **“Похороны вместо свадьбы”.** 1-я серия.
11.10 Детективный сериал **“Нож в облаках”** (Россия). 3-я серия.
12.20 Мелодрама **“Господин оформитель”** (Россия).
14.15 “Точка”. Музыкально-развлекательная передача для молодежи.
15.10 Приключенческий сериал **“Амазонка”** (Канада—Германия).
16.05 “5x5”. Программа для молодежи.
18.10 Детективный сериал **“Нож в облаках”** (Россия). 4-я серия.
19.10 Боевик **“Шанхайский связной”.** (Гонконг).
21.00 “Панорама”. Информационный канал.
21.40 Детектив **“Рикошет” (США).**
23.40 “Клип-обойма”.
23.50 “Новая коллекция” Олега Лукашевича. “Кутюрье Вивьен Вествуд, Соня Рикель”.

ОНТ

08.00, 09.00, 18.00, 20.30, 23.25 Наши новости.
08.05 Телеканал “Доброе утро”.
09.05, 19.05 “Земля любви, земля надежды”. Сериал.
09.45 Детектив **“Повторный просмотр”.**
11.00 Дисней-клуб. “Чудеса на виражах”.
14.45 “Город женщин”. Телевизионное шоу.
15.35, 23.45 “Фабрика звезд-3”.
15.55 “Угадай мелодию” с Валдисом Пельшем.
16.20 Сериал **“Берег мечты”.** 63-я серия.
17.05 “Большая стирка” с Андреем Малаховым.
18.15 Ток-шоу “Окна” с Дмитрием Нагиевым.
20.00 Время.
21.05 “Нина”. Сериал. 8-я серия (заключительная).
22.15 Боевик **“Родина ждет”.** 4-я серия.
00.05 “Человек и закон” с Алексеем Пимановым.

РОССИЯ

07.45, 19.55 Телесериал **“Линии судьбы”.**
08.45 Комната смеха.
09.45 Вести. Дежурная часть.
10.00, 19.00 Вести.
18.00 Выборы-2003.
19.30 Местное время. Вести-Москва.
19.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Телесериал **“Оперативный псевдоним”.**
22.00 Вести+.
22.20 “Исторические хроники” с Николаем Сванидзе. **“199. Азеф”.**
23.15 Народный артист.

ЛАД

07.00, 14.00, 20.00 Новости.
07.10 “Сын камня”, “Крашеный лис”. Мультфильмы.
07.40 “Бюро находок”. Иронические зарисовки.
08.05, 22.15 Сериал **“Петербургские тайны”** (Россия).
09.00 “Площадь искусств”. “Любите ли вы театр...” Часть 1-я.
09.30 “Здоровье”. Тележурнал.
10.00 “Между нами, женщинами”. Тележурнал.
10.20, 21.15 Детективный сериал **“Приключения Шерлока Холмса”.**
11.15, 13.20 “Обычный необычный день”. Семейный канал.
11.50, 18.25 Художественный фильм **“Атланты и Кариатиды”.**
13.45 “Жил-был пес”, “Уроки тетушки Совы. Азбука-малышка”. Мультфильмы.
14.10 Мультиклуб.
15.05 Приключенческий сериал для детей **“Собачья жизнь”.**
15.25 “Кузнец-волшебник”. Мультфильм.
15.45 “Не зевай!” Телеканал для детей.
15.55 Тележурнал для школьников “Бум”.
16.25 “Когда же пойдёт снег”. Молодежный телевизионный спектакль.
17.25 Видеофильм **“Осень”** (“Белвидеоцентр”).
17.30 Спектакль Национального театра оперы и балета “Кармина Бурана”. Музыка К.Орфа (“Белвидеоцентр”).
20.15 Колыбельная.
20.30 “Дела семейные”.

НТВ

09.00 Сегодня утром.
09.25 Квартирный вопрос: стенка на стенку.
10.15 Ток-шоу “Страна советов”.
11.00, 16.00 “Сегодня” с Кириллом Поздняковым.
14.35 “Бюджетное рабство”. Ток-шоу “Принцип домино”.
16.30 Сериал **“Она написала убийство”** (США).
17.35 “Делайте ваши ставки...” “Профессия — репортер”.
18.00 “Сегодня” с Татьяной Митковой.
18.35 Сериал **“Агентство ”Золотая пуля”. Дело о бронзовом всаднике”.**
19.45 Остросюжетный сериал **“Черный ворон-2”.** 22-я серия.
21.00 “Страна и мир”. Главные события дня.
21.35 Красная стрела.
21.50 “К барьеру!” Ток-шоу Владимира Соловьева.
23.05 К юбилею Б.Гребенщикова. Премьера. “БГ. Первый полтинник”.

СТВ+RenTV

06.25, 15.25 “Пауэр рейнджерс, или Могучие рейнджеры”. Телесериал.
06.50 “Трансформеры”. Мультипликационный сериал.
07.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.45 “24 часа”.
07.50 “СТВ-спорт”.
08.05, 18.05 “Минщина. Люди, события, факты”.
08.25, 23.05 “Технология”.
08.40 Боевик **“Мертвая хватка”.**
10.05 “Судьбы своей хозяйка”.
10.25 “Фильм, фильм, фильм”.
10.40 “Портрет в интерьере”. Татьяна Мушинская, поэтесса.
10.55 “Проект ”Отражение”: “Индийская защита”. Документальный фильм.
11.25 “Дикая планета”: “Новые заповедники”. Документальный фильм.
12.00 “Истинная любовь”. Теленовелла.
12.55 “Все для тебя”.
13.55, 18.30 “NEXT-3”. Телесериал.
15.00 “Супершоу братьев Марио”. Мультипликационный сериал.
15.50 “Маска”. Мультипликационный сериал.
16.15 “Добро пожаловаться...”.
16.50 Детектив **“Колье Шарлотты”.** 2-я серия.
18.15 “Театральные истории”.
20.00 “СТВ-спорт”.
20.15 “Тема дня”.
20.25 Детский экран. “Добрый вечер, малыш...”.
20.40 “Фильм, фильм, фильм”.
20.55 Боевик **“Опасные особи”.**
23.15 “Новости СНГ”.
23.30 “Новости мировой шоу-индустрии”.
00.20 Детективный триллер **“В сетях порнобизнеса”.**

8-Й КАНАЛ

17.30 “Мультпарад” от “Бюргера”
17.45 Художественный фильм **“Воздушные террористы”.**
19.15 Программа “Палитра”.
19.40 “Атомик Филмз” и “К-видео” представляют...
19.45 Многосерийный фильм **“Клуб самоубийц”.**
20.45 “Вечарніца”
21.00 Программа “У камина в Камянице”
21.30 Криминальная драма **“Счастливые случаи”.**

ТВ ЦЕНТР

04.45 Информационно-развлекательный канал “Настроение”.
07.50 Газетный дождь.
08.00 Россия: выдающиеся разведчики XX века.
08.30 “Времена не выбирают”. Многосерийный телефильм.
09.25 Наш сад.
09.40 Телемагазин.
10.00, 13.00, 17.00, 21.00 События. Время московское.
10.15 Телеканал “Дата”.
11.20 Особая папка.
11.50 Игра в прятки.
12.05 Доходное место.
12.10 Петровка, 38.
12.30 Деловая Москва.
13.15 “Инспектор Кестер”. Детективный сериал (Германия).
14.20 Экспо-новости.
14.30 Мода non-stop.
15.00 Регионы: прямая речь.
15.30 “Расследование Элоизы Ром”. Телесериал (Франция).
16.30 Служебный вход.
17.15 Дом на набережной.
18.00 “Разлученные”. Телесериал (Мексика).
18.40 Экспо-новости.
18.50 Пять минут деловой Москвы.
19.00 Выборы-2003.
20.00 “Мужская работа-2”. Телесериал (Россия).
21.40 Выборы мэра города Москвы.
21.45 Наша версия. Под грифом “Секретно”.
22.30 Времечко.
23.00 Петровка, 38.
23.20 25-й час. События. Время московское.
23.40 “Жажда мести”. Телесериал (Великобритания).
00.40 “Синий троллейбус”. Телефон доверия для полуночников.
01.05 – 01.40 “БГ на Дубровке”. Из архива программы “А”.

EUROSPORT

09.30 Олимпийский журнал. Повтор.
10.00 Тяжелая атлетика. Чемпионат мира. Канада. Повтор.
12.00 Снукер. Чемпионат Великобритании. Йорк. Повтор.
14.00 Бокс. Повтор.
16.00 Снукер. Чемпионат Великобритании. Йорк. Прямая трансляция.
19.00 Прыжки на лыжах с трамплина. Кубок мира. Квалификация.
20.00 Бокс. Повтор.
21.00 Снукер. Чемпионат Великобритании. Йорк. Прямая трансляция.
23.45 Футбол. Кубок УЕФА. Спецобзор.
01.00 Футбол. Кубок УЕФА. Классик.

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: (017) 206-68-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 206-69-04, 206-69-06.
E-mail : nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Індэкс 63222.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

Рэдактар нумара Марыя ЭЙСМАНТ

Ліцэнзія на выдавецкую дзейнасць ЛВ №448 ад 15 мая 2000 г. (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Нумар газеты аддрукаваны з дыяпазітываў заказчыка на УП “Красная звезда”, 220073, г.Мінск, 1-ы Загарадны завулак, 3. Падпісаны ў друк у 15.00. Аб’ём 2 друк. аркушы. Тыраж: 28 670 экз. Заказ № 845.